

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Katedra systematické teologie

Bakalářská práce

**ZJEVENÍ PANNY MARIE
FENOMÉN MEDŽUGORJE**

Vedoucí práce: Mgr. František Štěch, Th. D.

Autor práce: Jan Vichr

Studijní obor: Pastorační asistence, kombinované studium

Ročník: čtvrtý

2011

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

19. března 2011

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Františku Štěchovi, Th. D.
za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Děkuji také všem, kteří se na mé práci podíleli radou, nebo duchovní podporou.

Bohu díky.

Obsah:

Úvod.....	6
1. Panna Maria v Písmu	9
1.1 Starý zákon	9
1.2. Nový zákon	10
1.2.1 Markovo evangelium	10
1.2.2 Matoušovo evangelium.....	10
1.2.3 Lukášovo evangelium	11
1.2.4. Janovo evangelium	12
1.2.5. Skutky apoštolů.....	12
1.2.6. Pavlovy listy: Galatským	13
1.2.7. Zjevení Janovo	13
1.2.8. Závěr	13
2. Vývoj dogmatu o Panně Marii	15
2.1. Dogma o Mariině panenství.....	15
2.2 Dogma o Božím mateřství	16
2.3 Dogma o Neposkvrněném početí Panny Marie	16
2.4. Dogma o Nanebevzetí Panny Marie	17
2.5. Závěr	17
3. Zjevení	18
3.1. Definice pojmu zjevení	18
3.2. Soukromá zjevení	20
4. Historie zjevení Panny Marie	21
4.1. Guadelupe	21
4.2. Rue de Bac	21
4.3. La Salette	22
4.4. Lurdy.....	22
4.5. Fatima	23
4.6. Garabandal	25
5. Mariánská zbožnost	26
5.1. Biblický pohled.....	26
5.2. Historický pohled.....	26
6. Zjevení Panny Marie v Medžugorji	29

6.1. Charakteristika vizionářů.....	29
6. 2. Začátek zjevení	30
6.3. Další historie zjevení	33
6.4. Hlavní poselství Panny Marie.....	35
6.5. Farnost Medžugorje	36
7. Stanovisko církevních úřadů.....	39
8. Komunity a společenství v Medžugorji	42
8.1. Komunita Cenacolo	42
8.2. Oáza Míru	43
8.3. Komunita Královny míru.....	43
Závěr	45
Seznam literatury	47
Abstrakt.....	50

Úvod

V této práci se věnuji tématu „Zjevení Panny Marie - fenomén Medžugorje.“ Nemá to být jen strohý popis tohoto tématu, ale také zamyšlení z pohledu biblického a teologického. Panna Maria přitahuje svým láskyplným mateřstvím věřící i nevěřící. Svou láskou a odevzdání se do Boží vůle, poslušností a následování svého syna Ježíše Krista tak představuje ženu a matku, která je spojena se všemi lidmi, kteří potřebují spásu.¹

Fenomén mariánských zjevení zejména u vyznavačů soukromých zjevení může vést k nesprávnému výkladu úlohy Marie v dějinách spásy. Touto prací se snažím poukázat, že mariánská zjevení, která probíhají v Medžugorji už třicátý rok mohou dovést hledajícího člověka s pomocí účinné pastorační péče na cestu porozumění a lásky mezi lidmi a nalezení přítomnosti, lásky a moudrosti Boží.

Cílem mé práce je ukázat obraz Panny Marie z více pohledů. V první kapitole se věnuji Matce Boží v Písmu svatém. Ve Starém zákoně jsou to spíše náznaky a předobrazy Panny Marie. Nový zákon je oproti SZ sdílnější. Nejstarší zmínka je v Pavlových listech (Gal 4,4).² U Matouše a Lukáše je popsána Mariina historie, početí, narození Ježíše a jeho dětství. Matouš, Lukáš a Marek ve svých evangeliích popisují veřejné působení Ježíše Krista v souvislosti nepochopení příbuzných a jeho matky. Evangelista Jan píše o svatbě v Káni Galilejské a Marii pod křížem. Ve skutcích apoštolů se Maria s učedníky v Jeruzalémě zúčastnila očekávání přislíbeného Ducha svatého. Životní cesta a postava Matky Boží tak jak ji prezentuje NZ je základním východiskem mariologie.³

Druhá kapitola se zabývá vývojem dogmatu o Panně Marii. Stručně zde popisují čtyři základní dogmata – Bohorodička, Ustavičná Panna, Neposkvrněná a Nanebevzatá.

V třetí kapitole se věnuji fenoménu zjevení. Snažím se vymezit definici tohoto pojmu. Zjevení rozlišujeme na přirozené a dějinné. „*Bůh se ve své dobrotě a moudrosti rozhodl zjevit sebe samého a oznámit tajemství své vůle, že lidé prostřednictvím Krista, vtěleného Slova, mají v Duchu svatém přístup k Otci a stávají se účastnými božské*

---

¹ Srov. LG 55.

² Srov. G. Čejka, *Písmo svaté a Maria*. Praha: Česká katolická charita, 1989, s. 35. ISBN neuvedeno.

³ Srov. C. V. Pospíšil, *Maria, mateřská tvář Boha*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2004, s. 18. ISBN 80-7192-9492.

přirozenosti.“⁴ Zjevení soukromá se jeví jako doplněk k tomu, co již bylo Bohem zjeveno (srov. Gal 1, 9): „...*Jestliže vám někdo hlásá jiné evangelium než to, které jste přijali, budiž proklet!*“ Je proto důležité pečlivě hodnotit zda poselství sdělovaná vizionáři nejsou v rozporu s učením Církve.

Čtvrtá kapitola se zabývá historií zjevení Panny Marie. Z mnohých zjevení, která se v historii uskutečnila, jsem vybral ta, dle mého soudu nejdůležitější: Guadalupe, Rue de Bac, La Salette, Lurdy, Fatima a Garabandal.

V páté kapitole se zabývám mariánskou zbožností, a to z biblického pohledu, kde největší pozornosti se Matce Boží dostává od evangelisty Lukáše. Stručně pak uvádím historický přehled mariánské zbožnosti, který nás přivádí až do současnosti.

Šestá kapitola se věnuje zjevení Panny Marie v Medžugorji. Po seznámení s místem a krátkou historií Medžugorje krátce představuji osm vizionářů, kterým se zjevila Panna Maria. Následuje podrobnější líčení prvních deseti dnů zjevení, kde čerpám z knihy Františka Mráčka Medžugorje I., kde podrobně líčí průběh těchto událostí a podle mého názoru z něho vychází 90 procent veškerého tištěného materiálu o událostech zjevení Panny Marie v Medžugorji. Nechybí zde ani hlavní a nejdůležitější poselství Panny Marie: „ *Mír, mír, nic než mír! Je třeba, aby se lidé smířili s Bohem a mezi sebou. Je třeba věřit, modlit se, prosit, postit se a zpovídat se!*“⁵ Následuje představení farnosti Medžugorje a působení dvou nejvýznamnějších duchovních pastýřů. Jozo Zovka a Slavko Barbariče.

Sedmá kapitola se zabývá stanoviskem církevních úřadů k fenoménu Medžugorje. Farnost Medžugorje spadá do mostarské diecéze v Bosně a Hercegovině. Specifikum této diecéze je rivalita mezi samotným biskupstvím v Mostaru a františkánským řádem, který tuto farnost spravuje. Podle mého názoru zmíněné spory poškozují a vrhají stín na celou církev. Zajímavé, vzhledem k Mariinu medžugorskému poselství je, že spory trvají společně se zjevením už 30 let. Byly ustanoveny již tři komise, které se postupně zabývaly událostmi v Medžugorji, ale na konečné stanovisko církve si budeme muset počkat až po skončení zjevení.

V osmé kapitole se věnuji nejznámějším komunitám, které mají specifický mariánský charakter – komunita Cenacolo, Oáza míru a komunita Královny míru. Tyto komunity, sídlící v Medžugorji jsou ovlivněny zjevením Panny Marie v této oblasti. Sledují a žijí poselství Panny Marie v každodenním životě a praktikují mariánskou

---

⁴ DV 2.

⁵ Srov. F. Mráček, *Medžugorje I.* Praha: Verité, 1993, s. 119. ISBN 80-900843-1-1.

spiritualitu, která je kristocentrická.

1. Panna Maria v Písmu

1.1 Starý zákon

Ve Starém zákoně se o Panně Marii přímo nepíše, můžeme zde nalézat pouze jakési její předobrazy.

Maria bývá nazývána též jako nová Eva, to je Živa, „*protože se stala matkou všech živých*“ (Srov. Gn 3,20). V tom smyslu můžeme starozákonní Evu považovat v křesťanské perspektivě za předobraz Marie. Po prvotním hříchu se Eva stává matkou všech živých, symbolem mateřství. Také Ježíš na kříži nazývá Marii matkou a odevzdává ji tak Janovi, jako matku všeho lidstva (Srov. Jan 19,27).

Ježíš neoslovuje Marii vlastním jménem, nebo jako „matku“, ale tajemným „Ženo“ (Srov. Jan 2,4 a 19,26). Toto oslovení pochází z hebrejského „Iššah“, což znamená žena,⁶ která byla po stvoření Hospodinem ve stavu prvotní nevinnosti, přechází a neposkvřená bez jakéhokoliv hříchu. Ježíš proto nemohl lépe oslovit svoji matku vhodnějším a přiléhavějším způsobem než „Ženo“.

Nenápadný předobraz Marie je možno najít v 1 Král 18,41-44. V předcházejícím textu prorok Eliáš na hoře Karmel vzývá Hospodina, aby přijal jeho zápalnou oběť. Hospodin prosbu vyslyšel, Eliáš tak zvítězil nad Baalovými kněžími a dokázal, že jen Hospodin je pravým Bohem Izraele (Srov. 1 Král 18,17-40). Poté Eliáš se svým učedníkem vystupuje na horu Karmel a modlí se za déšť. Tu z moře vystupuje mráček, který přináší déšť. A tento obláček, který přináší pro izraelský lid tak dlouho očekávaný déšť, záchranu pro suchem sužovanou zemi, jakýsi déšť „boží milosti“, je předobraz Panny Marie jako nositelky budoucí spásy a deště božích milostí nejen pro izraelský národ.⁷

Další předobraz Panny Marie ve SZ můžeme vidět v knize Ester a to přímo v hlavní postavě královny Ester, která svou přímlovou u krále zachránila židovský národ před vyhlazením. Také Panna Maria, která doufá v Synovu pomoc, představuje záchranu nejen pro židovský národ, ale i pro všechny věřící.

V knize Izajáš (Srov. Iz 7,14): „*Hle, panna počne a porodí syna a dá mu jméno Immanuel, to je Bůh s námi,*“ evangelista Matouš (Mt 1,23) nalézá předpověď

---

⁶ Srov. J. Duplacy a kol. *Slovník biblické teologie*. Řím: Velehrad, křesťanská akademie, 1991, s. 639. ISBN neuvedeno.

⁷ Srov. J. Chlumský, *Sv. Maria Panna, Karmelská*. Dostupné na WWW: <<http://catholica.cz/?id=3094>>.

panenského početí Ježíše Krista.⁸ Maria vyniká mezi pokornými a chudými, kteří od Boha s důvěrou očekávají a přijímají spásu. „*S ní konečně, přeslavnou dcerou Siónu, po dlouhém čekání na splnění zaslíbení přišla plnost času a uskutečňuje se nový plán spásy, když Boží Syn z ní přijal lidskou přirozenost, aby tajemstvími svého těla osvobodil člověka od hříchu.*“⁹

1.2. Nový zákon

V NZ se o Marii píše vždy v souvislosti s Ježíšem Kristem. Maria je spojena po celý svůj život s vtěleným Slovem a je tedy úplnou součástí sebevýpovědi Trojjediného Boha a jeho sebedarováním lidstvu v dějinách spásy. Maria je především poutnicí, která zápasí se svou vírou, a svým svobodným „fiat“ vše pokorně přijímá.¹⁰

1.2.1 Markovo evangelium

Marek píše o Panně Marii pouze ve dvou případech (Mk 3,31-35 a Mk 6,1-6). V obou případech se jedná spíše jen o stručnou zmínku.

V prvním případě odpovídá Ježíš na oznámení, že ho hledají sestra a příbuzní otázkou: „*Kdo je má matka a moji bratři?*“, na kterou zároveň odpovídá: „*Kdo činí vůli Boží, to je můj bratr, má sestra i matka.*“

Ve druhém případě nejsou obyvatelé Nazareta schopni pochopit, že Ježíš „*ten tesař a syn Mariin*“ může dělat zázraky a moudře kázat v synagoze. Znají ho totiž podle způsobu života mezi sebou.

1.2.2 Matoušovo evangelium

Oproti Markovi je evangelista Matouš sdílnější. Začíná narozením Ježíše Krista (Mt 1,18-25), ve verši 23: „*Hle panna počne a porodí syna a dají mu jméno Immanuel, to jest přeloženo, Bůh s námi*“ nás evangelista odkazuje na proroctví (Iz 7,14). Následuje klanění mudrců (Mt 2,11). Mudrci byli mágové, znalci astrologie, kteří přišli z Babylonie, z tehdejší Parthské říše. Jsou to první pohané, kteří se přišli poklonit malému Ježíšovi, předobraz toho, že Ježíš Kristus přišel na tento svět pro spásu všech

---

⁸ *Jeruzalémská bible*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009, s. 1317/g. ISBN neuvedeno.

⁹ LG 55.

¹⁰ Srov. C. V. Pospíšil, *Maria, mateřská tvář Boha*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2004, s. 43. ISBN 80-7192-949-2.

lidí.¹¹ Třetí zprávou je útěk před králem Herodem do Egypta (Mt 2,13), pokračuje kázáním v Nazaretě (Mt 13,55) a končí smrtí Ježíšovou (Mt 27,56).

1.2.3 Lukášovo evangelium

Evangelista Lukáš popisuje na začátku evangelia zvěstování archanděla Gabriela, a jak na ně Maria odpověděla (Lk 1,26-38).

Evangelium o zvěstování se skládá ze tří částí. Nejprve se v něm mluví o radostné zvěsti (Lk 1,28-29) a pak následuje dvojitý upřesnění. První, týkající se lidského původu Mesiáše: „*Hle počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš,*“ (Lk 1,31). Maria tomu nerozumí, ale je poslušná a plně poddána Boží milosti. Byla první, která poznala Boží tajemství a byla vyzvána k účasti na jeho splnění. Souhlasila velmi prostě: „*Jsem služebnice Páně, ať se mi stane podle tvého slova.*“ (Lk 1,38).

Druhé upřesnění je tajemnější a týká se jeho božského původu: „*Sestoupí na tebe Duch svatý a moc Nejvyššího tě zastíní, proto i tvé dítě bude svaté a bude nazváno Syn Boží*“ (Lk 1,35). Zde je zachyceno spolupůsobení Boží Trojice. Vtělení Boha Syna bylo nejen dílem Otce, jeho moci a jeho Ducha, ale také dílem vůle a víry přesvaté Panny. Bez jejího souhlasu a víry by bylo neuskutečnitelné právě tak, jako bez účasti tří božských Osob. Marie zde reprezentuje vůli, víru a účast člověka na díle spásy.¹²

Třetím je setkání Marie a Alžběty (Lk 1,39-45) a Mariin chvalozpěv (Lk 1,46-56). Marii je potvrzeno andělské poselství a chválí Boha za jeho dobrotu a milosrdenství.

Druhá kapitola evangelia začíná narozením Ježíše (Lk 2,1-20): Anděl řekl pastýřům: „*Nebojte se, hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechny lid. Dnes se vám narodil Spasitel Kristus Pán, v městě Davidově.*“ Poselství, které platí pro každého jednoho z nás.

Poslední částí Lukášovy zprávy o narození Ježíše Krista je očišťování Panny Marie v chrámě. Maria poslušně plní zákon a přináší svého prvorozeného do chrámu. Simeon, po setkání s rodiči, naplněn Duchem, bere malého Ježíše do náruče a chválí Boha, že mu splnil slib, že na vlastní oči uvidí „*Hospodinova Mesiáše.*“¹³ Maria tomu nerozumí, ale uchovává to v srdci (srov. Lk 2,19).

O Ježíšově dětství a mládí evangelium žádné podrobnosti nevypráví. Kapitola

¹¹ *Nový zákon*. Česká liturgická komise, 1989, s. 23. ISBN neuváděno.

¹² Srov. R. Laurentin, *Pojednání o Panně Marii*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005, s. 35. ISBN 80-7192-728-7.

¹³ Srov. P. G. Müller, *Malý stuttgarský komentář, Evangelium sv. Lukáše*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998, s. 38. ISBN 80-7192-261-7.

o nalezení dvanáctiletého Ježíše v chrámě (Lk 2,41-52) popisuje první veřejné působení. Po tři dny hledala Maria s Josefem Ježíše, až ho našli v chrámě. Dvanáctiletý Ježíš uskutečňuje ve městě Jeruzalémě o velikonočních svátcích prorocký čin, jímž předznamenává svůj návrat k Otci:¹⁴ „*Jak to, že jste mě hledali? Což jste nevěděli, že musím být tam, kde jde o věc mého Otce?*“ (Lk 2,49).

1.2.4. Janovo evangelium

Evangelista Jan se zmiňuje o Panně Marii při Ježíšově prvním veřejném působení na svatbě v Káni Galilejské (Jan 2,1-12). Matka řekla služebníkům: „*Udělejte, cokoli vám nařídí.*“ (Lk 2,5). Maria se zde poprvé obrací ke svému Synu s prosbou o pomoc. Ježíš zde učinil první zázrak, aby si získal víru učedníků. *Hostina a svatba v Káni symbolizují nejen eucharistickou hostinu, ale též eschatologickou svatbu Boha s lidstvem.*¹⁵ Mariina účinná přímluva u Ježíše je pro nás znamením, že její přímluvy za nás v nebi jsou i v dnešní době účinné.¹⁶

Po dobu veřejného působení Ježíše Krista se Jan o Panně Marii nezmiňuje, setkáváme se s ní až na Kalvárii pod křížem (Jan 19,25-27). Na Kalvárii odhaluje Ježíš skrze Marii to, co se uskuteční v církvi: nové zrození křesťanů.¹⁷ *Když Ježíš spatřil matku a vedle ní učedníka, kterého miloval, řekl matce: „Ženo, hle, tvůj syn!“ Potom řekl tomu učedníkovi: „Hle, tvá matka!“ V tu hodinu ji ten učedník přijal k sobě* (Jan 19,26). Matka Ježíše Krista je tak dána člověku a zároveň všem lidem za matku. Slova, která pronáší Ježíš z kříže, znamenají, že mateřství té, která ho zrodila, bude mít nové pokračování *v církvi a skrze církev*, jež je symbolizována a zastoupena v Janovi.¹⁸

1.2.5. Skutky apoštolů

Ve Skutcích apoštolů je jediná zmínka o Marii. Po Ježíšově nanebevstoupení se shromáždilo jedenáct učedníků, ženy a matka Maria ve městě Jeruzalémě, aby se modlili v očekávání sestoupení Ducha svatého (Sk 1,14). Maria se ujala svých nových dětí, prvních věřících. Nijak však nepřekážela přímému spojení věřících s Kristem, ale spíše je jen podporovala. Maria uprostřed mladé církve už plní své poslání matky

¹⁴ Srov. R. Laurentin, *Pojednání o Panně Marii*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005, s. 27. ISBN 80-7192-728-7.

¹⁵ Tamtéž s. 31.

¹⁶ LG 62.

¹⁷ Srov. R. Laurentin, *Pojednání o Panně Marii*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005, s. 32. ISBN 80-7192-728-7.

¹⁸ Srov. Redemptoris Mater 24.

církve.¹⁹

1.2.6. Pavlovy listy: Galatským

V apoštolských listech svatého Pavla věnovaných křesťanským obcím v Galacii se nepíše přímo o Panně Marii, ale o Synovi, kterého poslal Bůh, narozeného ze ženy, aby vykoupil ty, kteří jsou zákonu podrobeni, tak abychom byli přijati za syny (Gal 4,4): „*Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy.*“ Toto je jediná, nejstarší, historicky prokazatelná zmínka o Marii v Pavlových listech, která zde svědčí o Ježíšově pravém lidství.²⁰ Potvrzuje se tím nejen pravá lidská přirozenost Ježíše Krista, ale i historicita Ježíše Krista, jeho život, ukřižování a vzkříšení, které Pavel kázal (srov. 1 Kor 15,3b-5).

1.2.7. Zjevení Janovo

Tento text není přímo jasný, záleží na výkladu: jednak může zobrazovat církev, Izrael, ale lze ho vyložit v souvislosti s Pannou Marií: „*Žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama a s korunou dvanácti hvězd kolem hlavy*“ (Zj 12,1). Liturgie zde spatřuje biblický obraz nanebevzetí.²¹

„*Maria dává život Spasiteli a představuje tak eschatologické završení Izraeli.*“²² Tato interpretace, i když se mnohde uvádí, se však zdá mylná. Ve světle nového bádání se zdá, že jde spíše o církev.

Jan napsal knihu Zjevení na konci 1. století pro pronásledovanou církev v Malé Asii, aby posílil křesťany za pronásledování císaře Diokleciána. Z tohoto pohledu je zřejmé, že na Marii nemyslel, a jednalo by se spíše o církev.²³

1.2.8. Závěr

Panna Maria je svatá, je matkou Ježíše Krista, je panna, její panenství je znamením její víry.²⁴ Je přítomná ve všech důležitých událostech dějin spásy: na začátku při tajemství vtělení (Lk 1,2), při prvním veřejném působení Ježíše Krista (Jan 2), při konci

---

¹⁹ Srov. LG 60.

²⁰ Srov. G. Čejka, *Písmo svaté a Maria*. Praha: Česká katolická charita, 1989, s. 35. ISBN neuvedeno.

²¹ R. Laurentin, *Pojednání o Panně Marii*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005, s. 35. ISBN 80-7192-728-7.

²² Tamtéž, s. 33.

²³ Srov. H. Petri, W. Beinert, *Učení o Marii*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1996, s. 78-79. ISBN neuvedeno.

²⁴ Srov. KKC 506.

vykupitelské smrti Ježíše Krista (Jan 19,27) a při vzniku církve (Sk 1,14). Její přítomnost je nenápadná, ale vždy plná milosrdné lásky doprovází svého Syna.

Nerozumí všemu, ale poslouchá, poslouchá Boží vůli, naslouchá pak slovům svého a Božího Syna a její poznání roste. Pro svou absolutní důvěru a oddanost Bohu je schopná souhlasit s Ježíšovou obětí na kříži, přijmout ji a zvláštním způsobem se k ní připojit. *„Ve své mateřské lásce se stará o bratry svého syna, kteří dosud putují na zemi a ocitají se v nebezpečích a nesnázích, dokud nebudou uvedeni do blažené vlasti. Proto je blahoslavená Panna vzývána v církvi jako přímluvkyně, pomocnice, ochránkyně a prostřednice.“*²⁵

---

²⁵ LG 62.

2. Vývoj dogmatu o Panně Marii

Mariologie je součástí dogmatické křesťanské teologie, která se zabývá osobou Panny Marie, matky Ježíše Krista, a jejím působením v dějinách spásy. Církevní učení o Panně Marii se během dějin vyvíjelo. Církev postupně docházela k pochopení významu Panny Marie v dějinách spásy. Postup tohoto poznávání můžeme zjednodušeně rozdělit na pět období: První období zahrnuje Marii v evangeliích a vznikající církvi. Druhé období zahrnuje první koncily (Nicejský roku 325, Cařihradský roku 381, Efezský roku 431) a dobu církevních otců až do gregoriánské reformy 1050. Třetí období je od 11. stol. do Tridentského koncilu roku 1563, čtvrté období můžeme nazvat potridentským mariánským hnutím 1563-1958 a páté období je období II. Vatikánského koncilu.²⁶ V průběhu dějin definovala církev celkem čtyři mariánská dogmata. První dvě dogmata jsou nazývána obranná, protože mají za úkol podpořit učení o Ježíšově plném a celém božství a lidství. Vyhláší Mariino věčné panenství a prohlašují ji za Boží rodičku - Theotokos. Druhá dvě, pozdější, jsou dogmata oslavná, protože vzdávají čest Panně Marii a vyhláší, že je Neposkvrněná a Nanebevzatá.²⁷

2.1. Dogma o Mariině panenství

Titul Ustavičná Panna, řecky Aeiparthenos, vyjadřuje víru církve, že Maria počala z Ducha Svatého. Na nicejském koncilu v roce 325 byl do „Vyznání víry“ vložen text „...skrze Ducha svatého přijal tělo z Marie Panny...“. Od cařihradského koncilu v roce 381 se toto krédo stalo mešním krédem a zajistilo tak Panně Marii trvalé místo v povědomí věřících.²⁸ Na ustavičné panenství Panny Marie existují už od starověku dva pohledy. První patristická škola, která se nacházela v Antiochii, zastávala názor, že Mariino panenství lze chápat pouze v teologické rovině. Druhá patristická škola, která se nacházela v Alexandrii, zastávala názor na Mariino panenství jak teologický, tak i biologický. Narození Božího Syna muselo být zázračné, to znamená, že Maria musela být pannou před, při i po porodu. Dnes se však většina badatelů ohledně Mariina

²⁶ Srov. R. Laurentin, *Pojednání o Panně Marii*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005, s. 35. ISBN 80-7192-728-7.

²⁷ Srov. G. Čejka, *Písmo svaté a Maria*. Praha: Česká katolická charita, 1989, s. 39. ISBN neuvedeno.

²⁸ Srov. H. Petri, W. Beinert, *Učení o Marii*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1996, s. 110. ISBN neuvedeno.

panenství kloní k teologickému názoru.²⁹

2.2 Dogma o Božím mateřství

Od svého vzniku věří církev, že Maria je matkou Boží, Bohorodičkou, řecky Theotokos. Znamé je vystoupení papeže Celestina a patriarchy Cyrila Alexandrijského, kteří tento titul hájil proti Nestoriovovi, který titulu odporoval. Cyril odsoudil Nestoriovovo chování a vyloučil ho z církve. Efezský koncil v roce 431 vydal prohlášení: „*Když někdo nevyzná, že Emmanuel je vpravdě Bůh, a proto že svatá Panna je Bohorodičkou, poněvadž porodila vtěleného od Boha vycházející Logos, ten ať je proklet.*“³⁰ Tento výrok jasně formuluje výrazně kristologický záměr dogmatu. Konečné přijetí dogmatu bylo stvrzeno na koncilu v Chalcedonu v roce 451, kde byl do jeho dogmatického rozhodnutí přijat i titul Theotokos.

2.3 Dogma o Neposkrvněném početí Panny Marie

Při zvěstování archanděl Gabriel pozdravil Pannu Marii jako plnou milosti (srov. Lk 1,28), tzn. plně otevřenou Bohu. Východní otcové nazývají Marii „celou svatou“, řecky Panhagia³¹, tzn. Že ji vidí jako nedotčenou jakýmkoliv hříchem. Během staletí došlo v církvi k poznání, že Maria, milostí plná byla už od okamžiku svého početí vykoupěna pro zásluhy svého Syna Ježíše Krista.³²

Tuto víru církve formuluje papež Pius IX. v roce 1854 dogmatem o Neposkrvněném početí v bule Ineffabilis Deus.

*„Blahoslavená Panna Maria byla od prvního okamžiku svého početí pro zvláštní milost a výsadu všemohoucího Boha, vzhledem k zásluhám Ježíše Krista, Spasitele lidského rodu, uchráněna neporušenou od všeliké poskrvny prvotní viny, je od Boha zjeveno, a proto mu všichni věřící musí pevně a stále věřit.“*³³

Panna Maria byla jediná z lidí, které se této milosti dostalo. Jde o tzv. mariánské privilegium. Ostatní lidé tuto možnost nemají, ale mohou dosáhnout spásy na základě křtu a svým dobrým křesťanským životem s pomocí svátostí. Maria představuje nové

---

²⁹ Srov. G. Čejka, *Písmo svaté a Maria*. Praha: Česká katolická charita, 1989, s. 38. ISBN neuvedeno.

³⁰ H. Petri, W. Beinert, *Učení o Marii*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1996, s. 112. ISBN neuvedeno.

³¹ Srov. KKC 493.

³² Srov. tamtéž 491.

³³ Tamtéž 491.

lidstvo, které je obnovením lidstva prvního stvoření.³⁴

2.4. Dogma o Nanebevzetí Panny Marie

Panna Maria byla se svým tělem i duší vzata do nebeské slávy. Dogma bylo vyhlášeno papežem Piem XII. v roce 1950 apoštolskou konstitucí *Munificentissimus Deus*. V roce 1954 papež Pius XII. ozdobil Pannu Marii titulem „*Královna nebe a země*.“ Titul *Assumpta* – Nanebevzatá způsobil v době vyhlášení negativní reakce u pravoslavných i protestantských církví a to z důvodu, že toto dogma nemá základ v Písmu. Význam tohoto dogmatu je eschatologický: „*Nejsvětější Panna Maria byla po skončení svého pozemského života vzata s tělem i duší do nebeské slávy, kde se již podílí na slávě vzkříšeného svého Syna, předjímajíc vzkříšení všech údů jeho těla*.“³⁵

„*Ve své mateřské lásce se stará o bratry svého syna, kteří dosud putují na zemi a ocitají se v nebezpečích a nesnázích, dokud nebudou uvedeni do blažené vlasti. Proto je blahoslavená Panna vzývána v církvi jako přímělkyně, pomocnice, ochránkyně a prostřednice*.“³⁶

2.5. Závěr

Maria je dokonalým ohlášením Boží spásy v dějinách.³⁷ Panna Maria je nedotknutá hříchem – ani dědičným, ani osobním. Proto je plně otevřená Boží vůli. Nic jí nebrání zcela se vydat Bohu, aby s ní a v ní konal své skutky milosrdenství.

Celá mariologie je kristocentrická, to znamená, že od Marie vždy směřuje k Ježíši Kristu. Panna Maria zaujímá v dějinách spásy jedinečné místo. „*Bohem od věčnosti, spolu s jejím božským Synem, předurčená, bez poskvrny počatá, panenská Matka Boží, s tělem i duší do nebe vzatá, Matka církve*.“³⁸

---

³⁴ Srov. H. Petri, W. Beinert, *Učení o Marii*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1996, s. 297. ISBN nevedeno.

³⁵ KKC 974.

³⁶ LG 62.

³⁷ H. Petri, W. Beinert, *Učení o Marii*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1996, s. 322. ISBN nevedeno.

³⁸ P. M. Minařík O.Carm. *Mariánská dogmata*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1991, s. 36. ISBN 80- 85527-00-6.

3. Zjevení

Význam slova zjevení, latinsky *revelatio*, řecky *apokalypsis*, etymologicky znamená sejmutí roušky, odhalení. Bůh se tedy odhaluje nějakým způsobem člověku.

Člověk může svým rozumem poznat Boha z jeho díla. Existuje však ještě jiné poznání – řád Božího zjevení. Toho člověk vlastními silami vůbec nemůže dosáhnout.³⁹ V Písmu se Bůh zjevuje a prostupuje Starým i Novým zákonem: „*Ze zcela svobodného rozhodnutí se Bůh zjevuje a dává člověku tím, že mu vyjevuje své tajemství, svůj dobrotivý plán se všemi lidmi, stanovený přede všemi věky v Kristu. Plně zjevuje svůj plán tím, že posílá svého milovaného Syna Ježíše Krista, našeho Pána, a Ducha svatého.*“⁴⁰

3.1. Definice pojmu zjevení

V sedmnáctém století, kdy racionalisté začali popírat a zužovat význam zjevení, se křesťanští teologové snažili systematickým způsobem definovat tento pojem. První vatikánský koncil (1869-70) zařadil kapitolu o zjevení do své konstituce O katolické víře (*Dei filius*). Zjevení je zde popsáno jako nadpřirozená manifestace, kterou Bůh činí „*o sobě samém a o věčných úradcích své vůle.*“⁴¹

Druhý vatikánský koncil (1962-65) přišel s konstitucí O Božím zjevení *Dei verbum*, kde sice zjevení přesně nedefinuje, ale přesně popisuje: „*Bůh se ve své dobrotě a moudrosti rozhodl zjevit sebe samého a oznámit tajemství své vůle, že lidé prostřednictvím Krista, vtěleného Slova, mají v Duchu svatém přístup k Otci a stávají se účastnými božské přirozenosti. Tímto zjevením oslovuje neviditelný Bůh ze své veliké lásky lidi jako přátele a stýká se s nimi, aby je pozval a přijal do svého společenství. Toto zjevování se uskutečňuje činy i slovy, které navzájem vnitřně souvisí, takže skutky, které Bůh vykonal v dějinách spásy, ukazují a posilují nauku i skutečnosti vyjádřené slovy; slova pak hlásají tyto skutky a objasňují tajemství v nich obsažená. Avšak nejhlubší pravda, která se odhaluje tímto zjevením o Bohu i o spáse člověka, nám září v Kristu, který je prostředníkem a zároveň i plností celého zjevení.*“⁴²

---

³⁹ Srov. KKC 50.

⁴⁰ KKC 50.

⁴¹ Srov. A. Dulles, *Víra a zjevení, Systematická teologie I.* Praha: Vyšehrad, 1996, s. 105, 106. ISBN 80-7021-258-6.

⁴² DV 2.

Pojmem zjevení v dnešním populárním užití se rozumí neočekávané odhalení například tajemství světa nebo tajemství smyslu lidského života, přicházející k jednotlivci s neobyčejnou hloubkou a jasností, která ho silně zasáhne. Řecké *apokalypsis* obecně označuje neobyčejnou psychologickou zkušenost, kde se zúčastněný cítí vytržený z reality běžného života a je povznesen do jakéhosi vyššího světa. V teologické rovině nemusí zjevení zahrnovat nějaký zlom. Zjevení nemusí být mimořádně citově prožívané, ale může se dít prostřednictvím přírody, historických zpráv, současných událostí a živého zvěstování. Také mnoho biblických výrazů ve specifických kontextech může být považováno za zjevení, například *logos theú* (slovo Boží), *phanerosis* (manifestace), *epiphaneia* (zjevení), *gnosis* (vědění) a *aletheia* (pravda).⁴³

Zjevení může být bezprostřední, to znamená, že člověk je přijímá přímo od Boha nebo zprostředkované, které je předáváno od prvního příjemce ostatním věřícím.

Zjevení rozlišujeme na přirozené a dějinné. Přirozené zjevení je Boží sebemanifestace skrze řád přírody.⁴⁴ „*Bůh, který skrze Slovo všechno tvoří a udržuje, dává lidem ve stvořených věcech trvalé svědectví o sobě.*“⁴⁵ Bůh jako stvořitel světa a zároveň člověka přichází, aby prokazoval dobro všem lidem – dává jim úrodu, sytí je pokrmem, naplňuje je radostí a poskytuje plnohodnotný život bez ohledu, zda v něj věří nebo ne. Bůh tak vyzývá každého člověka ke svobodné a osobní odpovědi víry. Také vnitřní hlas svědomí, Boží zákon vepsaný do srdce, kde se projevuje Boží odhalení, může být považováno za přirozené zjevení Boha v nás.

Dějinné zjevení se projevuje vším, co Bůh působí v dějinách spásy – na počátku se zjevil prarodičům Adamovi a Evě. Po jejich pádu v nich vzbudil naději na spásu příslibem vykoupení. Povolal Abrahama, aby z něho vytvořil velký národ, o který neustále pečuje. Po době patriarchů s pomocí Mojžíše a proroků svůj národ vychovával k tomu, aby ho tento národ uznal za jediného živého a pravého Boha.⁴⁶ Zjevení se naplňuje skrze život, smrt a vzkříšení Ježíše Krista, který dovršuje dílo spásy.⁴⁷ Zjevení je milost, povolání k osobní jednotě s Bohem.

---

⁴³ Srov. A. Dulles, *Víra a zjevení, Systematická teologie I.* Praha: Vyšehrad, 1996, s. 106. ISBN 80-7021-258-6.

⁴⁴ Srov. tamtéž s. 105, 106.

⁴⁵ DV 3.

⁴⁶ Srov. tamtéž.

⁴⁷ Srov. tamtéž.

3.2. Soukromá zjevení

„Za soukromé zjevení je označováno každé zjevení z doby poapoštolské, které na rozdíl od zjevení daného v Kristu a předaného apoštolu není závazné pro všechny křesťany.“⁴⁸ Jsou to zjevení jednotlivým osobám, která církev již uznala, například Fatima, Lurdy nebo zjevení, která již proběhla a církev je neuznala, např. Garabandal, Turzovka a zjevení, která dosud trvají, např. Medžugorje. V dnešní době, kdy jsou tato zjevení medializována, stávají se věcí veřejnou a církev by k nim měla zaujmout stanovisko. Reakcemi na ně a charakterem jejich vlivu se zabývá příslušná církevní autorita. Je to komise složená z odborníků teologie, psychologie a dalších disciplín, která zkoumá nejen obsah a způsob zjevení, ale také osobnosti vizionářů.

Soukromá zjevení provázejí církev celými dějinami. Jsou-li pravá, mohou probudit, či povzbudit víru mnoha křesťanů. Rozdělují-li křesťanské společenství, užitečná nejsou. Je zde důležité rozlišování. Medializace v dnešním světě občas připisuje soukromým zjevením větší důležitost než si zaslouhují a téměř vůbec nerozlišuje, zda se jedná o zjevení pravá, či nepravá. Platí zde „*Po ovoci je poznáte*“ (Srov. Mt 7,16). V dnešní době je možno si vyhledat na internetu soukromá zjevení a jejich poselství z celého světa. Důležité je rozlišovat, neboť i zde platí: „*Ježíš Kristus je stejný včera, dnes i navěky*“ (Žid 13,8).⁴⁹

---

⁴⁸ A. Opatrný, *Soukromá zjevení a pastorační teologie*. Teologické texty, 1/2002. ISSN 0862-6944.

⁴⁹ Srov. tamtéž.

4. Historie zjevení Panny Marie

Co je to vlastně zjevení? Klasické vysvětlení zní: „*Viditelné projevování toho bytí, jehož viditelnost podle přírodních zákonů na tomto místě a v tomto okamžiku je neobvyklá nebo nevysvětlitelná.*“⁵⁰ Zjevení je tedy viditelná manifestace toho, co normálně není viditelné.

Zjevení Panny Marie zaujímají v církvi významné místo. Mariánská zjevení zaznamenáváme už od 5. století. Od 5. do 15. století si můžeme všimnout zjevení Šimonu Stockovi 16. 5. 1251 v Cambridge a zjevení v Bra 29. 12. 1336. V uplynulých dvou staletích jsou mariánská zjevení stále častější, bylo jich ohlášeno na čtyři sta z celého světa.⁵¹

Z mnohých zjevení, která se v historii uskutečnila, jsem vybral ta, dle mého soudu nejdůležitější: Guadalupe, Rue de Bac, La Salette, Lourdy, Fatima a Garabandal.

4.1. Guadalupe

V prosinci roku 1531 se prostému indiánovi Juanu Diegovi zjevila Panna Maria jako překrásná indiánská dívka tmavé pleti. Požádala ho, aby vyřídil biskupovi, že jí má na tomto místě postavit kostel. Biskup mu neuvěřil a žádal důkaz. Po dalším zjevení přinesl Juan Diego jako důkaz plášť plný čerstvých růží, které vysypal před biskupa. Ve stejném okamžiku se na vnitřní straně pláště objevil obraz dívky Panny Marie v té podobě, v jaké se zjevila Diegovi.

Zjevení matky Boží Juanu Diegovi vyvolalo hromadné obracení prostých mexičanů ke křesťanství. Během šesti let přijalo křesťanství šest milionů obyvatel země.⁵²

Pro množství zázraků je Panna Maria Guadalupská uctívána po celé Latinské Americe.

4.2. Rue de Bac

V noci z 18. na 19. července, 27. listopadu a v prosinci roku 1830 se třiatřicetileté burgund'ance Catherině Labouré, novice v klášteře „Filles de la Charité“ v Paříži

---

⁵⁰ H. Petri, W. Beinert, *Učení o Marii*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1996, s. 516. ISBN neuvedeno.

⁵¹ Srov. J. Kuchař, *Zjevení Matky Boží v Turzovce*. Praha: Eminent, 2007, s. 11. ISBN 978-80-7281-326-1.

⁵² Srov. tamtéž.

zjevila Panna Maria. Oznamila Kateřině, že jí Bůh pověří úkolem. To se stalo při dalším zjevení 27. listopadu 1830. Při něm viděla Pannu Marii v oválném rámu, stojící na zeměkouli, na ruce má zářící prsteny. Kolem okraje rámu se objevila slova: „*Ó Maria, bez hříchu počatá, oroduj za nás, kteří se k tobě utíkáme.*“ Na zadní straně se objevil kruh z dvanácti hvězd, velké písmeno M a stylizovaná srdce Ježíše a Marie. Podle tohoto obrazu měla dát razit medaile. Paprsky vycházející z prstenů jsou paprsky milosti, o které mohou lidé prosit.⁵³

Brzy se začaly objevovat zprávy o zázračném působení medailky Neposkvrněného Početí. Byla to zázračná uzdravení, záchrany, ale i duchovní konverze a obrácení. Proto se této medailce začalo říkat zázračná medailka Panny Marie. Rychle se rozšířila do celého světa.⁵⁴

4.3. La Salette

Jediné zjevení se událo 19. září 1846. Dvěma chudým dětem, pasáčkům dobytka, jedenáctiletému Maximinovi Giraudovi a patnáctileté Melanii Calvatové, se zjevila plačící Panna Maria. V poselství, které měli sdělit lidem, mluvila o narůstající bezbožnosti lidí, o práci v neděli, o vymizení osobní modlitby, o bezbožném urážení Ježíše. Varovala před tresty, které přijdou, jestliže se lidé neobrátní. Zjevení bylo uznáno grenobelským biskupem Bruillardem v roce 1851:⁵⁵ „*Soudíme, že zjevení Panny Marie nese v sobě všechny znaky pravdy, a že věřící jsou oprávněni věřit v ně nade všechnu pochybnost a považovat je za jisté.*“⁵⁶

4.4. Lurdy

V roce 1858 od 11. února do 16. července, celkem osmnáctkrát, se Panna Maria ukázala mladé francouzské dívce Bernadettě Soubirové poblíž jeskyně u města Lurdy. Toto nevzdělané venkovské děvče, pocházející z chudé a rozvrácené rodiny obdrželo poselství, které staví do středu modlitbu, pokání a obrácení, základy evangelia. S důvěrou a vírou plnila Bernadetta příkazy Panny Marie, a tak vyhrabala pramen

---

⁵³ Srov. H. Petri, W. Beinert, *Učení o Marii*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1996, s. 512. ISBN neuvedeno.

⁵⁴ Srov. J. Kuchař, *Zjevení Matky Boží v Turzovce*. Praha: Eminent, 2007, s. 19. ISBN 978-80-7281-326-1.

⁵⁵ Srov. H. Petri, W. Beinert, *Učení o Marii*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1996, s. 512. ISBN neuvedeno.

⁵⁶ Tamtéž.

vody. Pití této vody, či koupele v ní přinesly a dosud přinášejí mnohá uzdravení. V poslední době jsou ale častější uzdravení při žehnání Nejsvětější svátostí. Bernadetta se několikrát „Paní“ ptala, jak se jmenuje.⁵⁷

„Jsem Neposkvrněné Početí,“ a později ještě dodala: „*Jsem Maria, počatá bez hříchu. Jsem Neposkvrněná.*“⁵⁸

Lurdy se tak staly místem, kam přichází nemocní a postižení z celého světa, z nichž někteří jsou zázračně uzdraveni. Římskokatolická církev byla k lurdským uzdravením zdrženlivá. V Lurdech vznikla lékařská kancelář, která pečlivě zkoumá tato zázračná uzdravení podle přísných církevních a lékařských kritérií. Od roku 1882 je považováno 67 uzdravení za zázračná.

O Lurdech bylo napsáno mnoho knih, kde většina líčí Bernadettin příběh, události provázející zjevení Panny Marie a první zázračná uzdravení. Mezi nejznámější patří Píseň o Bernadettě od Franze Werfela.

Biskup Laurence uznal zjevení 18. ledna 1862 slovy: „*Panna se skutečně zjevila Bernadettě Soubirous.*“ 8. prosince 1933 byla Bernadetta svatořečena.⁵⁹

Význam tohoto poutního místa podtrhují i návštěvy dvou posledních papežů. V roce 2004 navštívil Lurdy Jan Pavel II., který zde pobýval jako nemocný mezi nemocnými. Při mši vyzval poutníky: „*Dejte se do školy Panny Marie, která bude pro svět přínosem nové naděje!*“⁶⁰

V roce 2008 u příležitosti oslav 150. výročí zjevení Panny Marie sloužil papež Benedikt XVI. mši svatou. V kázání vyzval věřící, aby se nebáli prožívat svou víru naplno a veřejně a byli v ní opravdoví, protože, jak řekl: „*Víra nám říká, že moc lásky na tomto světě je silnější než smrt, silnější než naše slabosti a hříchy, než zlo, které nás ohrožuje.*“⁶¹

4.5. Fatima

Mezi 13. květnem a 13. říjnem roku 1917 se Panna Maria zjevila šestkrát v portugalské Fatimě třem chudým pastýřským dětem Jacintě, Franciskovi a Lucii. Vybídla k modlitbě růžence a obrácení.

---

⁵⁷ Srov. H. Petri, W. Beinert, *Učení o Marii*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1996, s. 513. ISBN neuvedeno.

⁵⁸ Tamtéž: s. 513.

⁵⁹ Tamtéž: s. 514.

⁶⁰ Z WWW: <<http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=2205>>.

⁶¹ Z WWW: <<http://zahranicni.ihned.cz/c1-27602070-papez-slouzil-msi-ve-francouzskych-lurdech>>.

Při posledním zjevení vidělo sedmdesátitisícové shromáždění poutníků poprvé jev, který je nazván slunečním zázrakem. Slunce zmatnělo, roztočilo se kolem své osy a na všechny strany vysílalo světelné paprsky měnících se barev. Posléze se jakoby odpoutalo od oblohy a nepravidelnými skoky se přibližovalo k zemi. Poutníci cítili silné oteplení, poté se slunce zastavilo, vrátilo se k zenitu a nabylo obvyklou podobu. Vedlejším jevem při tom bylo, že poutníci před tím promoklí, byli suší.⁶²

Během zjevení sdělila Panna Maria tři tajemství, o nichž se hovoří dodnes. Všechna tři tajemství byla postupně zveřejňována. Prvním tajemstvím byla vize pekla. Děti ho viděly jako oceán ohně, ve kterém byli ponořeni démoni a duše zatracených. Démoni měli hrůzné podoby neznámých živočichů, ale průhledných, připomínajících řežavé uhlíky. Duše zatracených měly lidskou podobu, vyletovaly z ohně a padaly zpátky jako jiskry a křičely bolestí a zoufalstvím.⁶³

Maria řekla dětem: „*Viděly jste peklo, kam jdou duše ubohých hříšníků. To k jejich záchraně chce Bůh na světě založit uctívání mého Neposkvrněného srdce.*“⁶⁴

Druhé tajemství pojednávalo o šíření kultu Neposkvrněného srdce. František a Hyacinta brzo zemřeli. Lucie se stala řeholnicí. V roce 1925 se jí zjevila Panna Maria se srdcem obklopeným trny a řekla: „*Zveřejni, že všem, kdo se během pěti měsíců v roce vždy v první sobotu vyzpovídají, půjdou k přijímání, pomodlí se růženec a čtvrt hodiny stráví v mé společnosti rozjímáním nad růžencovými mystérii s úmyslem, aby mi poskytnou zadostiučinění za rouhání a nevděk, slibuji, že budu přítomna při jejich smrtelné hodině se všemi milostmi, potřebnými ke spáse jejich duší.*“⁶⁵

V roce 2000 papež Jan Pavel II. odhalil obsah třetího tajemství, který líčí pokus o zavraždění „biskupa v bílém“ ateistickým režimem ve 20. století, který bude nepřátelský vůči katolické církvi a křesťanům. Má se za to, že se jedná o nezdařený atentát na Jana Pavla II. v roce 1981.⁶⁶

Po bedlivém zkoumání církev uznala fatimský zázrak a sláva Fatimy se rozšířila po celém světě.

---

⁶² Srov. F. Press, *Maria, Mariánská zjevení a poselství lidem 20. století*. Brno: Mariánské nakladatelství, 1995. s. 58, 59. ISBN neuvedeno.

⁶³ Srov. tamtéž s. 55.

⁶⁴ Tamtéž s. 55.

⁶⁵ F. Press, *Maria, Mariánská zjevení a poselství lidem 20. století*. Brno: Mariánské nakladatelství, 1995. s. 59. ISBN neuvedeno.

⁶⁶ Srov. Jiří Kuchař, *Zjevení Matky Boží v Turzovce*. Eminent, 2007, s. 105. ISBN 978-80-7281-326-1.

4.6. Garabandal

V letech 1961 – 1965 v severošpanělské horské vesničce Sebastian de Garabandal se čtyřem chudým dívkám Conchitě Gonzalesové, Marii Dolores Mazonové, Jacintě Gonzalesové a Marii Cruz Gonzalesové zjevila Panna Maria, jako Panna Maria Karmelská. V té době v Římě zasedal 2. vatikánský koncil.

Garabandalská zjevení přinášejí něco nového. Maria při nich uvádí vizionářky do podmínek nadpřirozeného života. Dívkám při tom projevuje mateřskou něhu, lásku, péči, nechybí ani smích a jemný humor a to vše před mnoha svědky, lékaři, novináři. Toto jednání ale nezakrývá hlavní poselství Garabandalu, které bylo přečteno shromážděným: „Je třeba činit mnoho obětí, je třeba činit mnoho pokání, navštěvovat často svatostánek. Ale především je třeba, abychom byli velmi dobrými.“⁶⁷

Málokdo si uvědomil závažnost tohoto poselství. Z dalších prorockých vizí jsou významná poselství o budoucnosti lidstva. Církevní autority zaujaly ke garabandalským zjevením krajně odmítavé stanovisko. Jinak smýšlel o Garabandalu papež Pavel VI.: „*Je to nejkrásnější příběh lidstva od narození Ježíše Krista. Je to jakoby druhý život Svaté Panny na zemi a nenajdete ani slov, abychom se jí za to mohli dost naděkovat.*“⁶⁸

Římsko-katolická církev se dosud ke zjevením oficiálně nevyjádřila. Rozhodnutí o pravosti zjevení je zcela v pravomoci místního biskupa. Otázka pravosti těchto zjevení je dosud otevřena.

---

⁶⁷ Srov. F. Press, *Maria, Mariánská zjevení a poselství lidem 20. století*. Brno: Mariánské nakladatelství, 1995, s. 126. ISBN neuvedeno.

⁶⁸ Tamtéž s. 132.

5. Mariánská zbožnost

5.1. Biblický pohled

Počátky mariánské úcty nalzáme v Písmu svatém v Novém zákoně v Lukášově evangeliu. Maria přichází navštívit svou příbuznou Alžbětu, která ji uvítala, naplněna Duchem svatým prorockým zvoláním: „*Požehnaná jsi nade všechny ženy a požehnaný plod tvého těla*“ (Lk 1,42), protože dítě v ní je „Pán“ (Kyrios) a Maria je tedy „Matka Mého Pána.“⁶⁹ Maria Alžbětě odpovídá chvalozpěvem, známým jako Magnificat (Lk 1,45-55). Ve verši (Lk 1,48), kde Maria říká: „*Hle, od této chvíle budou mne blahoslavít všechna pokolení,*“ je vlastně vyjádřen základ mariánské úcty.

Veřejné chvály se dostává Marii od ženy, která na Ježíše zvolala: „*Blaze té, která tě zrodila a odkojila*“ (Lk 11,27). Ježíš ji však napomíná slovy: „*Blaze těm, kteří slyší Boží slovo a zachovávají je*“ (Lk 11,28). To znamená, že je podstatné následovat Ježíše, naslouchat Božímu slovu a zachovávat si svou víru. Maria tuto úlohu věrně plní.

Další základní kámen mariánské úcty nalezneme u Jana 2,5: „*Udělejte, cokoli vám nařídí.*“ V tomto výroku Marie se neskrývá jen záchrana svatební hostiny v Káni Galilejské, ale především se tu ukazuje cesta skrze Marii k jejímu Synu Ježíši Kristu.

5.2. Historický pohled

Z historického pohledu rozšiřování mariánského kultu přispěly i koncily ve starověku – Efezský koncil v roce 431, který vyhlásil Marii jako Bohorodičku a 2. Cañhradský koncil v roce 553, kde bylo vyhlášeno mariánské dogma o Panně Marii jako Ustavičné Panně. Ve středověku se o rozvoj mariánské úcty zasloužila bratrstva, řády a společenství, zejména cisterciáci, jejich zakladatel Bernard z Clairvaux šířil úctu k Panně Marii ve svých kázáních a modlitbách. Modlitbu růžence rozšiřovali dominikáni a kartuziáni již ve 13. století.⁷⁰ Karmelitáni měli Pannu Marii jako patronku a ochránkyni svého řádu. Velkým ctitelem Panny Marie byl i svatý František z Assisi, zakladatel řádu menších bratří. Mezi nositele mariánské úcty patří řády premonstrátů a servitů. V době barokní se o rozvoj mariánské zbožnosti zasloužil řád Tovaryšstva Ježíšova. Osvícenství přineslo do mariánské zbožnosti zřetelné ochlazení. Přispěly

⁶⁹ Srov. *Malý stuttgartský komentář, Evangelium sv. Lukáše*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998, s. 33. ISBN 80-7192-261-7.

⁷⁰ Srov. H. Petri, W. Bienert, *Učení o Marii*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1996, s. 188. ISBN neuvedeno.

k tomu zejména myšlenky francouzské revoluce, proticírkevní zákony Josefa II. a zrušení jezuitského řádu v roce 1773. V lidové zbožnosti to bylo ale naopak. Náboženské války v reformaci a těžká životní situace prostých lidí nutila věřící hledat ochranu u Marie, Pomocnice křesťanů. Papež Pius VII. po osvobození z napoleonského zajetí zavedl v roce 1815 svátek Panny Marie Pomocnice křesťanů, který připadá na 24. května 1815.⁷¹ I v této době vznikají mariánská společenství a kongregace, např. redemptoristé, kteří uctívají Marii jako Matku ustavičné pomoci, kongregace Nejsvětějšího Srdce Ježíše a Marie, misijní řád oblátů Panny Marie Neposkvrněné a mnoho dalších. V roce 1854 papež Pius IX. vyhlásil dogma o Neposkvrněném početí Panny Marie. Tato událost posílila katolicismus a sympatie mnohých členů církve k papežskému úřadu.

Dvacáté století přineslo nevídaný rozsah mariánských skupin a hnutí. Patří mezi ně např. Schönstadtské hnutí, založené v roce 1914, které funguje v naší společnosti dodnes. V roce 1917 Maxmilán Kolbe, polský římskokatolický kněz založil Rytířstvo Neposkvrněné. Používal k pastoraci a evangelizaci moderních prostředků, založil tiskařské závody, které vydávaly katolické tiskoviny a časopisy. Otec Maxmilián spatřoval v tisku nezanedbatelný prostředek apoštolátu. Po celý svůj život byl velkým ctitelem Matky Boží. Zemřel mučednickou smrtí v koncentračním táboře, svůj život obětoval za život otce rodiny, který byl vybrán na popravu. Díky němu se ukázala láska silnější než smrt a zvítězila v prostředí, kde triumfovala zloba, nenávist a pohrdání člověkem. V roce 1928 bylo založeno hnutí Opus dei, jehož posláním je šíření mariánské úcty a poselství, že všichni, i laici, jsou povoláni ke svatosti. V roce 1943 založila Chiara Lubichová hnutí Fokoláre, Dílo Mariino, ekumenické hnutí, které přispívá ke všeobecnému bratrství a budování jednoty velké lidské rodiny na základě Ježíšovy modlitby „*Aby všichni byli jedno*“ (Jan 17,21).⁷²

V České republice působí od roku 1990 Fatimský apoštolát, který sídlí v bývalém klášteře v Koclířově u Svitav. Členem Fatimského apoštolátu se stává ten, kdo složí zasvěcující slib s přijetím závazku modlitby růžence. Posláním Fatimského apoštolátu je formování modlitebních skupin v naprosté jednotě s církví, která miluje Pannu Marii jako svou Matku.⁷³

---

⁷¹ Srov. H. Petri, W. Bienert, *Učení o Marii*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1996, s. 214, 215. ISBN neuvedeno.

⁷² Srov. tamtéž s. 461, 462.

⁷³ Srov. J. Koubek, *Modrá armáda naší Paní*. Dingir 3/2008, s. 22. ISSN 1212-1371.

Mariánská hnutí představují v současné církvi fenomén, který nelze přehlédnout. 2. vatikánský koncil vedl církev především ke střízlivé zbožnosti vázané na liturgii, vycházející z Písma a patristiky, kterou považoval vhodnou pro moderního člověka. Mariánská hnutí, která většinou vycházejí z novodobých, tzv. soukromých zjevení, se vyskytují v římskokatolickém nebo řeckokatolickém prostředí. Množství lidí, které hnutí zahrnují není nezanedbatelný, a proto je třeba tento jev zkoumat z hlediska religionistického, sociologického i teologického, abychom lépe porozuměli současnému člověku a jeho náboženským představám.⁷⁴

---

⁷⁴ Srov. A. Opatrný, *Hnutí lidové zbožnosti*. Dingir 3/2008, s.1. ISSN 1212-1371.

6. Zjevení Panny Marie v Medžugorji

Medžugorje se nachází v Bosně a Hercegovině. Rozprostírá se na náhorní rovině v hornaté oblasti západní Hercegoviny, 25 kilometrů jihozápadně od Mostaru. Patří do ní sedm vesnic, kde žijí Chorvaté. Jedna z větších vesnic byla pojmenována Medžugorje, česky Mezihoří.

Křesťanství přinesli do Bosny a Hercegoviny františkáni kolem roku 1340. O medžugorské farnosti jsou zmínky již v roce 1599. Za turecké nadvlády většina křesťanských farností v Hercegovině zanikla. Teprve kolem roku 1830 zde františkáni obnovili křesťanství a začali stavět kláštery.

V této době budování byl v roce 1897 postaven i medžugorský farní kostel. Bohužel byl postaven na měkké půdě a postupem let hrozilo jeho zřícení.⁷⁵

Po druhé světové válce se začal stavět nový farní kostel na pusté rovině mezi křovinami. Svou velikostí působil nepatřičně předimenzovaně. Při jeho stavbě se totiž počítalo až s třemi tisíci návštěvníky bohoslužeb. Byl vysvěcen v roce 1969 a zasvěcen svatému Jakubovi.⁷⁶

Po druhé světové válce docházelo vlivem komunistického režimu v zemi k poklesu náboženského života. To se projevilo i v medžugorské farnosti, kde lidé, především mládež přestávala chodit ke svátostem. Věřící, kteří zde vytrvali, chodili do kostela ke svátostem jen zřídka. V roce 1980 byl do této farnosti dosazen františkán Otec Zovko, aby tuto farnost duchovně pozvedl. Jeho působení až do prvních zjevení nebylo nijak úspěšné. Den 24. června 1981 změnil život jemu i mnohým lidem v Medžugorji.

6.1. Charakteristika vizionářů

K vizionářům, tedy těm, kteří Pannu Marii viděli pravidelně, řadíme Ivanku, Mirjanu, Vicku, Mariju, Ivana a Jakova. Později začaly mít pravidelná zjevení také Jelena a Mariana, ovšem s jiným posláním.⁷⁷ V době zjevení bylo nejmladšímu z vizionářů 9 let. Nyní už mají vizionáři vlastní rodiny. Vždyť se jim Panna Maria zjevuje již třicet let.

---

⁷⁵ Srov. F. Mráček, *Medžugorje I*. Praha: Verité, 1993, s. 11. ISBN 80-900843-1-1.

⁷⁶ Srov. tamtéž s. 11.

⁷⁷ Srov. tamtéž s. 17.

Vizionáři, kterým se zjevila Panna Maria:⁷⁸

Ivanka Ivankovičová – Elézová, narozena v roce 1966, je vdaná, matka 3 dětí. Denní zjevení pro ni skončila v květnu 1985, nyní má zjevení každý rok 25. června.

Mirjana Dragičevićová – Soldová, narozena v roce 1965, vdaná, matka 2 dětí. Denní zjevení pro ni skončilo 25. 12. 1982, nyní má zjevení každého 2. dne v měsíci a každý rok 18. března na své narozeniny.

Vicka Ivankovičová – Mijatovićová, narozena v roce 1964, vdaná, matka 2 dětí. Nadále má denní zjevení.

Ivan Dragičević, narozen v roce 1965, je ženatý, otec 4 dětí. Nadále má denní zjevení.

Marija Pavlovičová – Lunettiová, narozena v roce 1965, je vdaná, matka 4 dětí. Nadále má denní zjevení.

Jakov Čolo, narozen v roce 1971, ženatý, otec 3 dětí. Denní zjevení pro něj skončila 12. 9. 1998, nyní má zjevení každoročně 25. prosince.

Jelena Vasiljová, narozena v roce 1972, vdaná, matka 4 dětí. S manželem žijí v Římě. Denní zjevení pro ní začala 29. 12. 1982 a byla ukončena v roce 1999.

Marijana Vasiliová, nar. 1972, vdaná, denní zjevení pro ní začala roku 1983 a již také skončila.

6. 2. Začátek zjevení

Podle svědectví vizionářů se první zjevení Panny Marie událo 24. června 1981 na svátek Jana Křtitele. V ten den, kolem 17. hodiny šly Ivanka a Mirjana na procházku a ve vzdálenosti asi 200 metrů na místě, kterému říkali Podbrdo, uviděla Ivanka nad keři, které rostou na vápencové skále, mimořádně velkou příjemnou září, nad níž se vznášela dívka. Současně s úlekem na ně padl pocit něčeho úžasně krásného a posvátného. Cítila, že zjev má nebeský charakter.⁷⁹ Oznamila to ihned své kamarádce Mirjaně, ale ta ji neuvěřila, protože nic neviděla. Vrátily se do vesnice Bijakoviči, kde vyzvedly kamarádku Milku, která s nimi šla znovu na kopec vyzvednout ovce, které se tu pásly. Když došly ke kopci, uviděly všechny tři zářivé zjevení. Panna Maria se zjevila s dítětem v náručí. Za chvíli přiběhla také Vicka a Ivan. Také uviděli záři a Pannu Marii, jak se vznáší nad keři, ale ulekli se a utekli. Když Panna Maria odešla, hovořily děti vzrušeně o tomto zážitku. Protože při zjevení kromě strachu prožívaly

⁷⁸ Z WWW: <<http://www.verite.cz/cs/medzugorje/zjeveni-panny-marie/vizionari>>.

⁷⁹ Srov. F. Mráček, *Medžugorje I*. Praha: Verité, 1993, s. 20. ISBN 80-900843-1-1.

něco mimořádně krásného a povznášejícího, což se nedalo přirozeně vysvětlit, došly k názoru, že to musela být Panna Maria. Rozešly se do svých domovů, kde vyprávěly svůj zážitek. Lidé se sbíhali, vyptávali se, ale mnozí tomu nechtěli věřit. Proč by se těmto dětem zjevovala Panna Maria? Některé dokonce napadlo, jestli Mirjana nepřivezla ze Sarajeva, kde studovala, nějaké drogy, po kterých by děti měly halucinace.⁸⁰

Druhý den děti plně očekávání opět vyrazily na kopec Podbrdo. Po 17. hodině se silně zablýsklo a Panna Maria se opět ukázala. Dodaly si odvahy a vyběhly na kopec. Panna Maria se zjevila na obláčku nad keři. Děti padly na kolena a začaly se modlit Otče náš, Zdrávas Maria a Sláva Otcí. Panna Maria s dětmi komunikovala, odpověděla jim na otázky a dala jim najevo, že přijde znovu zítra. Událost se rychle rozšířila do okolí.⁸¹

Třetí den proběhlo zjevení na kopci Podbrdo za přítomnosti dalších lidí, kteří přišli spolu s vizionáři. Poté se vizionáři a přítomní lidé pomodlili sedmkrát Otče náš, Zdrávas Maria a Sláva Otcí. Tuto formu modlitby zavedli v Bosně a Hercegovině františkáni. Panna Maria se s nimi pomodlila kromě zdrávasů všechny modlitby a nakonec požádala ještě o Vyznání víry. Následovaly otázky k Panně Marii. Po skončení zjevení se Panna Maria znovu zjevila Mariji. Panna Maria s velkou vážností řekla: „*Mír, mír, nic než mír. Je třeba, aby se lidé smířili s Bohem i mezi sebou. Je třeba věřit, modlit se a postit, litovat svých selhání a obracet se k Bohu!*“ Tato slova jsou hlavním poselstvím popisovaných zjevení. Vše, co se v Medžugorji dále dělo, slouží k přiblížení a k prohloubení tohoto poselství.⁸²

Čtvrtého dne se Panna Maria zjevila dětem celkem třikrát. O aktivitách v Medžugorji se dověděla policie, odpoledne přijela pro vizionáře a odvezla je do Čitluku, na policejní stanici, kde začal první výslech. Vyptávali se, jak po uplynulé tři dny zjevení probíhalo, jak Matka Boží vypadala a co říkala. Všechno si pečlivě protokolovali, i když s rozpaky. Pokoušeli se děti zmást, ale ty trvaly na svých výpovědích a na tom, co jim Panna Maria řekla. Poté následovalo psychiatrické vyšetření na místním zdravotním středisku. Doktor Ante Vujevic po pečlivém vyšetření nic závadného v chování dětí neshledal. Děti pak chvátaly domů, aby stihly další zjevení, které se mělo konat. Matka Boží se opět zjevila a odpovídala na otázky. Jakov

---

⁸⁰ Srov. F. Mráček, *Medžugorje I*. Praha: Verité, 1993, s. 21. ISBN 80-900843-1-1.

⁸¹ Srov. tamtéž s. 23.

⁸² Srov. tamtéž s. 25.

se zeptal, co si Panna Maria přeje od františkánů, a ona odpověděla, ať pevně věří a upevňují víru.

Ve farnosti Medžugorje působil tehdy farář otec Jozo Zovko, zkušený kněz, který do úřadu nastoupil osm měsíců před zjevením. Snažil se získat značně lhostejnou mládež, farníky a terciáře. Půst a pokání dodržovali jen v postní době, chyběla jim odpovědnost. Na začátku zjevení v Medžugorji nebyl. Dověděl se o nich od lidí, ale nevěřil tomu. Myslí si, že na něj komunisti nalíčili past, aby ho mohli zatknout. Pozval si na faru vizionáře a důkladně je vyzpovídal a rozhovory s nimi si zaznamenal na kazetový magnetofon. Otec Zovko věděl, že ho komunisté nemají rádi, a myslel si, že to je od nich nalíčená past, aby ho dostali.⁸³

Pátý den probíhající zjevení Panny Marie přijíždělo do Medžugorje stále více poutníků. Bylo jich zde 15 000, což silně znepokojovalo komunistický režim. Na otázky vizionářů odpověděla Panna Maria mezi jiným: „*Lid, který nevidí, ať věří, jakoby mě viděl. Modlete se denně alespoň sedmkrát Otče náš, Zdravas Maria, Sláva Otci jednou Věřím v Boha.*“⁸⁴

Šestý den, 29. června 1981 na svátek sv. Petra a Pavla, když chtěli jít vizionáři do kostela, přijelo větší auto z okresního ústavu zdraví v Čitluku i s ředitelem a policejní auto. Naložili vizionáře i s rodiči a odvezli je do Mostaru na neuropsychiatrické vyšetření. Komunisté chtěli dokázat, že děti jsou psychicky nemocné, že lžou a používají drogy. Důkladné vyšetření prokázalo, že vizionáři jsou v pořádku a byli propuštěni. Navečer se všichni sešli na místě zjevení. Panna Maria zářila radostí. Na otázku, zda vydrží pronásledování jim odpověděla, že vydrží a hlavně, aby věřili a doufali. Došlo zde i k prvnímu zázračnému uzdravení tříletého chlapečka, který byl od narození hluchoněmý a ochrnutý. Otec držel při zjevení chlapce v náručí. Jakov po zjevení řekl, že se chlapec uzdraví. Už ve vsi chlapec poprvé promluvil, a řekl, že chce pít. Ochrnutí celého těla ustupovalo pomalu. Za několik měsíců byl však chlapec prakticky normální. Jmenoval se Daniel Šetko.⁸⁵

Sedmý den odpoledne přijely k vizionářům dvě mladé úřednice ze sociální péče z Čitluku. Nabídky vizionářům, že je vezmou autem na výlet. Vizionáři kromě Jakova nabídku přijali a společně se jeli podívat na vodopády Kravica. Když přijížděli do

---

⁸³ Srov. F. Mráček, *Medžugorje I*. Praha: Verité, 1993, s. 26, 27. ISBN 80-900843-1-1.

⁸⁴ Srov. tamtéž.

⁸⁵ Srov. tamtéž s. 32, 33.

Medžugorje, odbočili a chtěli jet jinam, aby se vizionáři na místo zjevení nedostavili včas. Ti však jejich úmysly brzy pochopili a protestovali. Sociální pracovnice předstíraly, že je neslyší. Teprve když vizionáři chtěli vyskočit z jedoucího automobilu, zastavily. Vizionáři vyskákali z auta a Panna Maria se jim zjevila na zářícím obláčku. Když si jedna úřednice chtěla zapálit cigaretu, objevil se před nimi světlý sloup a zavalil je příval světla. Obě úřednice byly vyděšeny. Po zjevení odvezly vizionáře na faru, zavolaly si faráře a vyprávěly mu vše, co viděly a zažily. Po této události se v Medžugorji už neobjevily.⁸⁶

V celém kraji byly zostřeny policejní hlídky. Policie chtěla zatknout vizionáře, kteří byli zrovna na faře. Když to viděl farář Otec Zovko, ukryl je, a potom se jich vyptával na situaci kolem zjevení. Byl zatčen i jeden člověk, který vizionářům pomáhal. Protože policie neměla důkazy, musela ho ráno propustit. Farář Otec Zovko měl stále pochybnosti, zda nejde o vykonstruovaný proces připravený tajnou policií nebo zda se nejedná o chorobu či parapsychologický jev. Stále nevěřil, že by se mohlo jednat o skutečné zjevení Matky Boží.⁸⁷

Devátý den zjevení byl kostel plný lidí. Kaplan Zrinko se modlil s věřícími růženec. Faráře překvapilo, že ho několik lidí požádalo o svátost smíření, což nebyvalo zde zvykem ani při nedělní bohoslužbě. Kostel byl plný věřících, duchovní ovzduší mělo spontánní charakter, modlitba a zpěv byly opravdově radostné. Farář Zovko si začal uvědomovat, že taková duchovní atmosféra nemůže pocházet od ďábla. Po mši svaté oznámil, že od příštího dne se bude sloužit mše svatá každý večer.⁸⁸

6.3. Další historie zjevení

Panna Maria se zjevuje o prázdninách roku 1981 každý den, což do Medžugorje přitahuje stále větší počet poutníků, a to i ze zahraničí. 5. srpna 1981 měl malý Jakov nečekané zjevení, kde mu bylo sděleno, že se lidé mají modlit růženec. Běžel tedy do kostela, kde po mši svaté toto sdělení řekl všem přítomným. Faráře Zovka to nijak neoslovilo, ale když viděl, jak se lidé modlí, podívoval se, jak je to možné. Po chvíli se vrátil do kostela a viděl, jak se lidé stále modlí. Začal se modlit s nimi. Odříkával

---

⁸⁶ Srov. F. Mráček, *Medžugorje I*. Praha: Verité, 1993, s. 35. ISBN 80-900843-1-1.

⁸⁷ Srov. tamtéž s. 36, 37.

⁸⁸ Srov. tamtéž s. 38.

jednotlivé desátky růžence, když tu najednou v záři světla se mu zjevila Matka Boží a opakovala slova, která před dvěma hodinami řekla Jakovovi. Teprve nyní i on, zasažen velikou Boží milostí přestal pochybovat a začal plně chápat realitu zjevení. Toho dne lidé z kostela neodcházel, ale modlili se jeden růženec za druhým. Když Otec Zovko viděl, jak se lidé modlí, vyzval je, aby se začali modlit za odpuštění. Lidé, kteří spolu nemluvili nebo se nezdravili z různých malicherných důvodů, tady byli vedle sebe a modlili se o odpuštění. Po několika hodinách modliteb v kostele se ozval hlas: „*Pane, já jsem odpustil, prosím Tě, odpusť mi.*“ Tím se prolomily ledy nenávisti, odcizení a nelásky a každý začal poznávat ve svém bližním bratra. Poznávali v bližních Ježíše.⁸⁹

„1.srpna 1981 v 18.00 hodin se stalo, že lidé spatřili po dobu 15–20 minut na obloze velkými písmeny napsané chorvatské MIR, česky přesněji pokoj.“⁹⁰

Po tomto úkazu začaly další zásahy státních úřadů. Byly rozestavěny policejní hlídky na mnoha místech, aby se lidé nemohli dostat na místo zjevení. Byla také obsazena fara, kde policie hledala usvědčující materiály, které měly zdiskreditovat františkány. Usvědčující materiály se nenašly, byly aspoň zabaveny peníze na opravu kostela, farář Zovko byl odvezen do vazby. Nástupcem Otce Zovka se stal Otec Zrinko Čuvalo, Otec Zovko se zdál komunistickému režimu nebezpečný, proto byl z Medžugorje odvolán.⁹¹ Avšak ani pronásledování kněží a různé nepříjemné akce policistů nepřimělo věřící a poutníky dále jezdit do Medžugorje, ba naopak popularita Medžugorje neustále narůstala díky dalším zázračným uzdravením a obrácením. Místní lidé ochotně a dobrovolně pomáhali poutníkům, poskytovali jim občerstvení a ubytování ve svých domech.

Komunisté brzy pochopili, že represemi nic nezmohou, a že naopak tím nechtěně zvyšují popularitu Medžugorje. Proto se rozhodli, že využijí příliv domácích, ale i zahraničních poutníků komerčně, aby na tom vydělali. Po roce 1987 se v Medžugorji začalo stavět. Nejprve to byly obchůdky s devocionáliemi, poté začaly kolem kostela vyrůstat domy, hotely, restaurace a penziony. Z Medžugorje se stalo městečko, podobné poutním místům ve světě, uspokojující i nejnáročnější poutníky. Po pádu komunistického režimu se Medžugorje otevírá světu, přijíždějí sem poutníci z celého světa. Panna Maria se v Medžugorji zjevila jako Královna míru a ve svých poselstvích

---

⁸⁹ Srov. F. Mráček, *Medžugorje I.* Praha: Verité, 1993, s. 54, 55. ISBN 80-900843-1-1.

⁹⁰ Tamtéž s. 55.

⁹¹ Srov. tamtéž s. 60, 61.

zvěstovala především mír, který lidstvo především potřebuje. Není jistě náhoda, že přesně deset let po zjevení v Medžugorji vypukla 24. června 1991 v Jugoslávii bratrovražedná válka, která se šířila svou děsivostí a násilím i v této oblasti. Válkou byl silně zasažen Mostar a okolí. Spousta uprchlíků bez ohledu na národnost a náboženské vyznání našlo v Medžugorji záchranu. Medžugorje bylo před hrůzami této války zázračně uchráněno. Poutníci, kteří sem jezdili ve válečných časech, vozili sebou jídlo, poskytovali vlastně humanitární pomoc uprchlíkům, čímž naplňovali Ježíšův příklad pomoci bližnímu.

Po válce se Medžugorje opět otevírá poutníkům z celého světa, kteří sem přijíždějí se svými kněžími a biskupy. Městečko se dále rozrůstá, až dochází ke spojení s několika vesnicemi v okolí.

6.4. Hlavní poselství Panny Marie

Zjevení Panny Marie velmi zapůsobilo na všechny místní obyvatele, přicházející poutníky, stranické funkcionáře, církevní hodnostáře a především na vizionáře. Postupně si všichni začali uvědomovat novou situaci, která začala měnit jejich život. Po prvních dnech zjevení, kdy sled událostí probíhal spontánně a hekticky nebyli vizionáři ani lidé schopni docenit význam slov Panny Marie, která již třetí den řekla vizionářce Mariji, nejdůležitější poselství: „ *Mír, mír, nic než mír! Je třeba, aby se lidé smířili s Bohem a mezi sebou. Je třeba věřit, modlit se, prosit, postit se a zpovídat se!*“⁹²

Hlavní poselství Panny Marie hovoří o míru. Mír, který se nachází v srdci každého člověka, mír mezi lidmi, mír mezi člověkem a Bohem, mír mezi národy a státy: „*Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími*“ (Mt 5,9). Naší životní náplní je přijímání a prožívání Božího míru a jeho rozšiřování mezi dalšími lidmi. Politický mír je výsledkem míru vnitřního.⁹³

Modlitba je rozhovor s Bohem. Skrze modlitbu se setkáváme s Bohem. Modlitba v nás upevňuje víru. Modlitba vyjadřuje také náš vztah k Bohu. Podle toho, jak se modlíme, takový je i náš vztah k Bohu. Proto nás Panna Maria vyzývá: „*Modlete se srdcem.*“ To znamená být v kontaktu s Bohem v každé naší životní situaci.⁹⁴ Modlitba

⁹² Srov. F. Mráček, *Medžugorje I.* Praha: Verité, 1993, s. 119. ISBN 80-900843-1-1.

⁹³ Srov. tamtéž s. 121.

⁹⁴ Srov. tamtéž s. 125.

nás přibližuje k Ježíši Kristu, neboť on je pro nás vzorem a učitelem modlitby.

Půst, to je další ctnost, kterou po nás Panna Maria požaduje a doporučuje nejvhodnější půst o chlebu a vodě ve středu a v pátek. Dále je možno se postit takzvanými sebezápory, například si odepřít nějaké příjemné věci, třeba zábavu, kino, sledování televize, počítač a podobně. Postem se získávají mimořádné milosti Boží a je v podstatě nenahraditelný. Půst pomáhá člověku se odpoutávat od materiálních věcí, posiluje sebeovládání, upevňuje duchovní růst, vzniká určitá imunita vůči nemocem a poznává svůj skutečný vztah k Bohu.⁹⁵ Svatý Pavel praví: „*Trpíme-li spolu s ním, budeme oslaveni*“ (Řím 8,17).

Ve svém hlavním poselství mluví Panna Maria také o zpovědi. Svátost smíření je důležitá pro očištění duše člověka od jeho hříchů. Sám Ježíš ho omývá svou krví. Člověk očištěný od svých hříchů je lépe připraven přijímat milosti Boží, pracovat na svém obrácení, to znamená, žít v míru, v lásce, v duchu usmíření, v milosrdenství a spravedlnosti.⁹⁶

Za nejdůležitější považuje Matka Boží pravidelnou účast na mši svaté a přijímání eucharistie. Vždy máme upřednostnit mši svatou. Tak jsme nejbliže k jejímu Synu.

6.5. Farnost Medžugorje

Zde bych chtěl ještě jednou připomenout, že v době komunismu byl náboženský život ve farnosti minimální. Starší lidé chodili do kostela spíše ze zvyku, mladí téměř nepřicházeli. Ke svátostem přistupovali věřící jen zřídka. Páteční půst se nedodržoval, běžně se jedlo v tento den maso a skutky kajícího života byly cizí i františkánským terciářům. Nový farář Jozo Zovko se snažil vytrhnout farníky z lhostejnosti. Zaměřoval se především na výklad Písma svatého, zdůrazňoval význam modlitby a svátostí a vysvětloval nutnost určité askeze a následování Krista v každodenním životě. Lidé s těmito myšlenkami v podstatě souhlasili, ale neměli potřebu svůj život nějak měnit.

Ke zjevením se farář Zovko choval velmi zdrženlivě. Jeho názor byl, že nejsou potřebné k duchovnímu životu. K duchovnímu růstu a téměř k dokonalosti máme k dispozici svátosti, mši svatou a modlitbu. Až když sám v srpnu 1981 uviděl Matku

---

⁹⁵ Srov. F. Mráček, *Medžugorje I*. Praha: Verité, 1993, s. 125. ISBN 80-900843-1-1.

⁹⁶ Srov. tamtéž s. 123.

Boží, pochopil, že jde o pravé zjevení a opravil si svůj názor na zjevení. Pochopil, že Panna Maria se zjevuje, aby probudila mnoho lidí k víře a lepšímu životu.⁹⁷

Asi nejnámější farář, který působil v medžugorijské farnosti byl Otec Slavko Barbarič, františkánský kněz, který přišel do Medžugorje v roce 1983, teolog, vzdělaný v oblasti náboženské pedagogiky a znalec hlavních evropských jazyků. Od začátku svého působení se věnoval spisovatelské práci. Psal knihy s duchovním obsahem, které jsou přeloženy do 20 jazyků a vydané ve více než 20 milionech výtisků po celém světě. Také psal články do různých časopisů, jako například „Glas mira“ a pracoval v radiostanici „Mir“ v Medžugorji. K jeho velké pastorační práci v Medžugorji patřily přednášky poutníkům, vedl eucharistická klanění, modlitby růžence na kopci Podbrdo a pobožnosti křížové cesty na vrchu Križevac, vedl také semináře a setkání pro kněze a mládež. Za války v Bosně a Hercegovině založil a vedl vesničku „Majčino selo“ pro strádající ve válce, děti, válečné sirotky, mladé matky, také pro staré a nezaopatřené osoby. Tato vesnička funguje dodnes. Jeho psychoterapeutické vzdělání a výchova mu umožnily pracovat se závislými na drogách v komunitě Cenacolo. Otec Slavko Barbarič procestoval mnoho zemí světa, kde šířil poselství Panny Marie, poselství míru a usmíření. Hodně se modlil a postil a Pannu Marii miloval celým srdcem. To byla náplň celého jeho života – modlitbou a půstem přivádět skrze Pannu Marii, Královnu míru, lidské duše k jejímu Synu Ježíši Kristu.⁹⁸ Otec Slavko Barbarič zemřel na své poslední křížové cestě na vrcholu Križevac 24. listopadu 2000.

Nejnámějším místem v Medžugorji je kostel svatého Jakuba. Kostel je centrem bohoslužeb a modlitby nejen pro místní obyvatele, ale především pro poutníky z celého světa, kteří do Medžugorje přicházejí. Z důvodu velkého počtu poutníků byl v roce 1989 vzadu za kostelem postaven venkovní oltář, kde se v letním období konají mše svaté až pro 20 tisíc lidí. Za kostelem je 25 zpovědnic a zpovídá se i mimo ně, ne nadarmo se o Medžugorji říká, že je to zpovědnice světa. Vedle zpovědnic stojí socha patrona zpovědníků, chorvatského kapucína sv. Bogdana Mandiče. Nedaleko kostela je Kaple klanění, kde mohou poutníci vzdát hold Ježíši Kristu ve způsobě Nejsvětější svátosti oltářní. Slaví se zde také často mše svaté pro skupiny poutníků z mnoha států. Na druhé straně kostela se nachází dřevěný kříž s modlitebním prostorem vyhrazeným pro tichou modlitbu a s možností zapálení svíce. Na modlitební prostor navazuje místo

---

⁹⁷ Srov. F. Mráček, *Medžugorje I*. Praha: Verité, 1993, s. 15, 16. ISBN 80-900843-1-1.

⁹⁸ *Dílo Otce Slavka žije*. Regina 2/2001, s. 4. ISSN neuvedeno.

pro odpočinek poutníků se sociálním zařízením v suterénu stavby. Před kostelem na náměstí Královny Míru se nachází socha Panny Marie Medžugorské. Za kostelem byla postavena Dvorana, kde se schází poutníci za účelem přednášek v případě nepříznivého deštivého počasí a v zimním období.

V roce 1998 byla asi 200 metrů za kostelem instalována bronzová socha Krista Vzkříšeného, vysoká 6 metrů, ve spodní části je znázorněn hrob Kristův s otiskem těla, které prodělalo Vzkříšení. V roce 2002 byla zde postavena křížová cesta pro poutníky, kteří nemohou vystoupit na kopec Križevac⁹⁹ a také pět mozaikových zastavení růžence světla, kde se mohou poutníci modlit a vykonávat různé pobožnosti.

V Medžugorji jsou nejznámější dva kopce – Crnica a Križevac. Na Križevaci, česky Křížovec, byl v roce 1933 postaven obrovský betonový kříž, vysoký asi 14 metrů, na památku 1900. výročí Kristovy smrti. Na kříži je nápis: „*Ježíši Kristu, Vykupiteli světa, na znamení své víry, naděje a lásky. Ježíši, vysvobod' nás od každého zla!*“ Uvnitř kříže jsou uloženy relikvie Ježíšova kříže získané pro tuto příležitost z Říma. Každý rok se zde slouží mše svatá na památku Povýšení Svatého kříže. Na vrchol byla vybudována křížová cesta, na bronzových reliéfech jsou znázorněna zastavení křížové cesty.¹⁰⁰ Tato křížová cesta pro poutníky znamená pozvání k setkání s Ježíšem, s jeho utrpením a odhalením jeho milosrdenství a lásky ke každému z nás.

Na Kopci Crnica, v jeho části zvané Podbrdo, pár set metrů od vesničky Bijakoviči, je místo prvních zjevení Panny Marie. Cestou jsou vybudovány bronzové reliéfy zastavení radostného a bolestného růžence, u kterých poutníci při výstupu na vrchol rozjímají jednotlivá tajemství. Na místě prvních zjevení Panny Marie stál kdysi dřevěný kříž, dnes je tu mramorová socha Matky Boží Medžugorské. Zde je místo tiché modlitby. Z kopce je možno sejít a rozjímat tajemství slavného růžence u jednotlivých zastavení z bronzových reliéfů, která nás dovedou k Modrému Kříži, místu zjevení Panny Marie pro modlitební skupinu vizionáře Ivana.

---

⁹⁹ *Mimořádný jev v Medžugorji*. Regina 6/2002, s. 18. ISSN neuvedeno.

¹⁰⁰ Srov. F. Mráček, *Medžugorje I*. Praha: Verité, 1993, s. 11. ISBN 80-900843-1-1.

7. Stanovisko církevních úřadů

Na začátku zjevení státní rozhlas a tisk rozpoutaly kampaň proti faráři Zovkovi a mostarskému biskupovi Žaničovi ohledně zjevení Panny Marie v Medžugorji. Biskup Žanič se na počátku postavil za zjevení. Za dva až tři měsíce se začal jeho názor měnit. Příčin bylo několik. Biskup Pavao Žanič byl ve svém úřadě teprve jeden rok, když začala medžugorská zjevení. Zpočátku předpokládal, že zjevení v jeho diecézi oživí a prohloubí náboženský život. Situace se ale postupně komplikovala, a to ve vztahu mezi biskupstvím v Mostaru a řádem františkánů. Žanič požadoval stažení františkánů do klášterů a na jejich místa dosazoval své diecézní kněze. Františkánští kněží neprojevovali nadšení z těchto změn, někteří za to dokonce biskupa kritizovali. Rovněž nesl nelibě, že události kolem zjevení v Medžugorji nabývají stále větších rozměrů a jsou na něm nezávislé. Začal proto naslouchat lidem, kteří byli zaujatí proti františkánskému řádu. Vysvětlovali, že zjevení jsou zinscenovaná na podporu řádu proti biskupovi, a že zjevení nejsou pravá, že jsou halucinacemi. Biskup Žanič uvěřil, že zjevení jsou zinscenovaná na posílení františkánů a namířena proti němu. Z tohoto poznání pro něj vyplynul závěr, že jestliže je něco proti biskupovi, pak to nemůže být od Boha, nemůže za tím být Panna Maria a je třeba proti tomu radikálně vystoupit. V lednu 1982 jmenoval čtyřčlennou komisi, která se měla zjeveními v Medžugorji zabývat. Komise se sešla, ale systematické šetření nebylo zahájeno.¹⁰¹

Dne 2. června 1982 navštívil biskup Žanič Vatikán, kde si vyžádal audienci u papeže Jana Pavla II., aby ho informoval o zjeveních ve své diecézi, s úmyslem zabránit dalšímu pokračování. Jan Pavel II. vyslechl všechny jeho důvody k tomuto rozhodnutí a naznačil mu, že všechny jeho uvedené důvody mají charakter domněnek. Doporučil mu, aby události ve své diecézi sledoval a pokud se neobjeví prokazatelné rozpory s učením církve, nechal celou záležitost uzrát a poté zaujal konečné stanovisko. Biskup Žanič souhlasil a nechal v klidu proběhnout oslavu prvního výročí zjevení. To však netrvalo dlouho. Do Medžugorje jezdilo stále více poutníků, čímž se snižovala účast na bohoslužbách v jiných farnostech. To se biskupovi Žaničovi nelíbilo a tak v roce 1983 vystoupil opět proti zjevením. Byla vytvořena komise, která zahájila systematické zkoumání. 24. března 1984. se uskutečnilo první zasedání biskupské

---

¹⁰¹ Srov. F. Mráček, *Medžugorje II*. Praha: Verité, 1993, s. 135. ISBN 80-900843-2-X.

komise. Biskup Žanič chtěl, aby tato komise poutě úplně zakázala. Z kanonického hlediska by byl tento zákaz velmi kontroverzní, protože každý katolík má právo se modlit v kterékoli farnosti, kromě té, kde by se vyskytla nějaká hereze. Předseda teologické komise jugoslávského episkopátu monsignor Franič, arcibiskup splitský se vyjádřil příznivě o vzorné liturgii a teologicky správných kázáních. Komise však vydala prohlášení, ve kterém neschválila organizovat poutě laiků a kněží do Medžugorje. Poutě do Medžugorje ovšem nadále pokračovaly, což vyvolávalo další napětí a proto bylo na podzim svoláno zasedání rozšířené biskupské komise, která vydala 12. listopadu 1984 oficiální dokument, stvrzený podpisem arcibiskupa splitského, monsignora Franiče a pečeti splitského arcibiskupství, ve kterém se uvádí: „(...) *Zbožné poutě, vyvěrající ze zkušenosti víry a modlitby poutníků, a účast kněží, kteří jsou sami poutníky, ve funkci duchovních vůdců, zakázány nejsou.*“¹⁰²

Byly stanoveny další komise, které se zabývaly událostmi v Medžugorji. Po sedmi letech výzkumů v roce 1991 vydala Biskupská konference Jugoslávie prohlášení, které je oficiálním stanoviskem Církve k událostem v Medžugorji:

- 1. Biskupové ponechávají otázku nadpřirozeného charakteru medžugorských fenoménů otevřenou pro další zkoumání. Ani ho nepřijímají, ani ho nepopírají.*
- 2. Biskupové vyhlásují pastorační péči o věřící, kteří z nejrůznějších podnětů přicházejí do Medžugorje.*
- 3. Přejí si rozvíjet zdravou zbožnost k Blahoslavené Panně Marii v souladu s učením církve. Za tím účelem vydají i zvláštní vhodné liturgicko – pastorační směrnice.*
- 4. Prostřednictvím svých komisí budou i nadále sledovat a zkoumat všechny události v Medžugorji.*¹⁰³

Tímto prohlášením biskupové vlastně přijali Medžugorje jako poutní místo. Poutě, které mají soukromý charakter, jsou povoleny. Musí splnit podmínku, že nejsou považovány za uznání probíhajících zjevení, které budou dále zkoumány. Církev kněžím nebrání se těchto poutí zúčastňovat.¹⁰⁴

V současné době působí v Mostaru biskup Ratko Perić, který není zjevením

---

¹⁰² Srov. F. Mráček, *Medžugorje II*. Praha: Verité, 1993, s. 136, 137. ISBN 80-900843-2-X.

¹⁰³ Srov. L. Oreé, *Deset let Zadarského prohlášení*. Regina 6/2001, s. 4, 5, 6. ISSN neuvedeno.

¹⁰⁴ Srov. tamtéž.

v Medžugorji nakloněn. Biskup Perič zaujal stanovisko, že „*nadpřirozený charakter zjevení v Medžugorje ještě nelze potvrdit.*“¹⁰⁵ V roce 2004 suspendoval Otce Jozo Zovka, který byl duchovním vůdcem vizionářů. V roce 2006 si stěžoval papeži Benediktu XVI., že jeho přání, aby do Medžugorje nebyly pořádány poutě, kněží z celého světa ignorují. V roce 2007 nedovolil vystoupit v Medžugorji papežskému kazateli Raniero Cantalamessovi, který měl být hlavním řečníkem mezinárodního semináře pro kněze.¹⁰⁶

Začátkem roku 2010 se biskup dostal do sporu s vídeňským kardinálem Christopherem Schönbornem, který soukromě navštívil Medžugorje, kde sloužil mši svatou, setkal se s vizionáři a navštívil komunitu Cenacolo, vedenou sestrou Elvírou. Kardinál se za neohlášenou návštěvu biskupovi Peričovi omluvil.

V létě roku 2010 oznámil sarajevský arcibiskup kardinál Vinko Puljič, který je předsedou Biskupské konference Bosny, že Apoštolský stolec ustanovil komisi, která má celou záležitost kolem Medžugorje znovu prozkoumat a vyslovit se k ní. Existenci této komise Vatikán nepotvrdil, ani nevyvrátil.¹⁰⁷

Na závěr generální audience 1. 12. 2010 se papež Benedikt XVI. obrátil při pozdravu poutníků v různých jazycích také k přítomné skupině poutníků z Chorvatska, kde pozdravil zvláště poutníky z farnosti sv. Jakuba v Medžugorji. Tento impulz byl dalším povzbuzením pro poutníky a příznivce Medžugorje.¹⁰⁸

Situace kolem fenoménu Medžugorje zůstává tak nadále otevřená.

---

¹⁰⁵ Srov. *Cantalamessa nebude v Medžugorje*. Katolický týdeník 26/2007. ISSN 0862-5557.

¹⁰⁶ Srov. tamtéž.

¹⁰⁷ Srov. z WWW: <<http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=12261>>

¹⁰⁸ Srov. *Poutníci z Medžugorje na generální audienci u papeže*. Zprávy z Medžugorje, 1/2011. ISSN neuvedeno.

8. Komunity a společenství v Medžugorji

Vedle hlavního duchovního centra kostela sv. Jakuba jsou v Medžugorji také komunity a společenství, které zde vznikly a jsou ovlivňovány událostmi v této farnosti. Uvádím zde alespoň tři, které jsou nejznámější.

8.1. Komunita Cenacolo

Sestra Elvíra, italská řeholní sestra, přemýšlela, proč léčba narkomanů v dosavadních střediscích a institucích je tak málo úspěšná. Úspěšnost odstranění závislosti na drogách po odchodu z těchto institucí bylo 1 – 2 procenta. První komunitu, kde se mladí lidé léčí z drogové závislosti, založila sestra Elvíra v roce 1984 v Salluzu v Itálii. Úspěšnost léčby v komunitách sestry Elvíry, které později rozšířily působnost do několika zemí Evropy a Ameriky, je 80 – 90 procent.¹⁰⁹

Život v komunitě se odlišuje od jiných léčebných institucí tím, že odmítá běžné farmakologické a psychoterapeutické postupy, v komunitě nejsou přítomni lékaři, ani psychologové. Nově příchozí narkomani jsou vedeni bratry z komunity, kteří už léčbu úspěšně absolvovali. Nepodávají se zde žádné léky na tlumení příznaků abstinčního syndromu a ani léky, ovlivňující lidskou psychiku. Život v komunitě je postaven na dvou pilířích, modlitbě a lásce. Uplatňuje se asketický styl života, podle benediktinského hesla „*Ora et labora.*“ Modlitbě, která má v Medžugorii mariánský charakter (modlitba celého růžence), je věnováno během dne hodně času. Komunita, společně pracuje, společně se modlí, společně se schází k bohoslužbám i k jídlu. O nově příchozího člena se stará tzv. „anděl strážný“, to je služebně starší a zkušenější člen komunity, který s ním tráví 24 hodin denně. Pomáhá mu orientovat se v komunitě, překonávat touhu po droze, hlídá ho po celý den a stimuluje ho pro práci v komunitě. Podstata léčby v závislosti na drogách spočívá v tom, že se člověk naučí žít správným životem a tento nový způsob života se musí v člověku upevnit, což trvá dlouho. Každý případ je individuální, minimální délka pobytu v komunitě jsou čtyři roky a poté se klient ještě pravidelně s komunitou setkává další roky. Členové komunit jsou většinou muži, jedna ženská komunita je v Itálii. V České republice byla založena komunita

---

¹⁰⁹ Srov. *Léčení závislosti na drogách v Medžugorji*. Regina 2/1998, s. 3. ISSN neuvedeno.

svaté Zdislavy v obci Žibřidice v severních Čechách.¹¹⁰

8.2. Oáza Míru

Komunita vznikla přímo v souvislosti se zjevením Panny Marie v Medžugorji. Založil ji italský kněz pasionista Gianni Sgreva, který přijel do Medžugorje. Byl přítomen zjevení Panny Marie. Po zjevení 25. března 1987 za ním přišla vizionářka Marija a řekla mu, že Panna Maria si přeje, aby založil komunitu. Sgreva byl překvapen, protože s tím nepočítal, byl teolog, ale přál si oživit víru. Souhlasil, ale chtěl důkaz, že je to vůle Boží. Nedlouho potom přišli za ním dva mladí lidé, že by chtěli žít zasvěceným životem. Vzal to jako zaslíbení od Boha a založil komunitu Míru. Komunita je společná pro muže a ženy. Hlavní náplní činnosti komunity je šíření „pokoje.“ Hlavní tři sliby v řeholi jsou poslušnost, čistota a chudoba. Čtvrtým slibem je být pokojem pro všechny, se kterými se komunita setkává. Nejvíce se komunita modlí za mír ve světě. V kapli probíhá neustálá adorace Ježíši Kristu v eucharistii. Jedná se o kontemplativní komunitu.¹¹¹

8.3. Komunita Královny míru

Tato komunita vznikla také v souvislosti se zjevením Panny Marie. Založil ji Otec Tomislav Vlašič, který byl v Medžugorji v letech 1981–85 duchovním pastýřem. V roce 1983 v modlitební skupině kolem vizionářky Jeleny a Mariany byli mladí lidé, kteří se chtěli v dospělosti věnovat duchovnímu povolání. Někteří po rozpadu této modlitební skupiny vstoupili do komunity Královny míru. Komunita má kontemplativní charakter, jejíž hlavním mottem je: „*Královna míru - zcela tvoji, skrze Marii k Ježíšovi.*“ V komunitě jsou muži a ženy, má rodinný charakter.¹¹²

Komunity byly založeny v Medžugorji v souvislosti se zjevením Panny Marie. Žijí z Boží prozřetelnosti. Jejich hlavní náplní je žít poselství Panny Marie v každodenním životě. Vedle modlitby, která tvoří podstatnou část jejich činnosti, je důležité

---

¹¹⁰ Srov. *Léčení závislostí na drogách v Medžugorji*. Regina 2/1998. s. 3. ISSN neuvedeno.

¹¹¹ Srov. O. Merkovičová a kol. „*Drahé děti...*“, Bratislava: J. Mrocek OFS, 2003. s. 41. ISBN 80-968887-5-7.

¹¹² Srov. F. Mráček, *Medžugorje II*. Praha: Verité, 1993, s. 46-54. ISBN 80-900843-2-X.

i pravidelné čtení Písma, pravidelné přijímání svátostí církve, půst a pokání. Svým životem v modlitbě a míru přinášejí svědectví příchozím poutníkům, že existuje život v souladu s Božím řádem. Po navštívení těchto komunit poutníci získají další sílu k prohloubení svojí víry. Uvědomí si, jak správně seřadit hodnoty ve svém životě: *„Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým“* (Jan 13,35).

Závěr

Medžugorská zjevení mají své zastánce i protivníky. V závěru této práce bych chtěl shromáždit argumenty obou těchto stran. Pokud zjevení trvají, církev nemůže vydat konečné stanovisko. Otázka pravosti zjevení v Medžugorji je tedy stále otevřená. Před vyjádřením církevní autority je tomu třeba podřídit úsudek jednotlivce. Církevní autority se k tomu ještě nevyjádřily, proto jsem shromáždil několik fakt pro i proti.

Názory, že zjevení nejsou pravá:

- „*Bůh se plně zjevil tím, že poslal svého vlastního Syna, v němž navždy ustanovil svou úmluvu. Syn je definitivním Slovem Otce, takže po něm už nebude žádné jiné zjevení.*“¹¹³
- Vizionáři si to vše vymysleli.
- Vizionáři jsou pod vlivem drog.
- Trvání zjevení je příliš dlouhodobé, poselství nepřináší nic nového.
- Vše je zinscenováno místními františkány proti biskupovi.
- Některé internetové stránky se zjevením nesouhlasí, např. www.ChristNet.cz.
- Názory jednotlivců, i když jsou mezi nimi církevní hodnostáři, např. profesor Ctirad Václav Pospíšil o Medžugorji soudí: „...*zdá se mi, že Bůh vždycky mluví stručně. Mnohomluvnost tato zjevení diskvalifikuje.*“¹¹⁴

Názory, že zjevení jsou pravá:

- Zdravotní stav vizionářů zkoumala i mezinárodní komise a shledala je zdravými.
- Vizionáři žijí život podle poselství Panny Marie (modlitba, půst, eucharistie, svátost smíření).
- V poselstvích se nenašlo nic, co by bylo v rozporu s evangeliem
- Jsou vidět plody Medžugorje – obrácení, uzdravení tělesná i duševní. Medžugorje je nazývána zpovědnicí světa.
- Návštěvnost poutníků z celého světa. Poselství o míru, modlitbě a půstu rozšiřují v zemích odkud pocházejí.

---

¹¹³ KKC 73.

¹¹⁴ Z. Vojtíšek, *Bůh je vždy stručný*. Rozhovor s prof. C.V. Pospíšilem, Dingir 3/2002, s. 30. ISSN 1212-1371.

- O Medžugorji se pozitivně i když neoficiálně vyjádřili některé církevní autority (René Laurentin, Hans Urs von Balthasar, Raniero Cantalamessa, Christoph Schönborn).
- Po celém světě vznikají komunity šířící modlitbu a mariánská poselství.

Osobní stanovisko

V Medžugorji jsem byl v rozmezí patnácti let už pětkrát. Pokaždé, když jsem tam přijel, byl jsem obdarován. Pocítil jsem tam přítomnost duchovna, modlitby, posilu k prohloubení víry a ustavičné snaze žít svůj život podle evangelia. Při každé návštěvě jsem dostal úplně jiný dar. Projevila se tím úžasná nekonečnost Boha a jeho lásky, že se dary neopakují a člověk odsud odjede plný Boží milosti. Každý, kdo chce poznat, co je Medžugorje, by tam měl dojet a prožít tam týden s otevřeným srdcem. Určitě i on bude obdarován touto Boží milostí.

Protože se Panna Maria zjevuje v Medžugorji už třicátý rok, je vidět jak velký důraz klade na svá poselství. K medžugorským zjevením nezaujala dosud církev oficiální stanovisko. K tomu může dojít teprve po ukončení těchto zjevení. To ale neznamená, že církev medžugorské události nesleduje a průběžně nevyhodnocuje. V případě, že by na tomto místě došlo k úchylkám ve víře nebo v mravech, je jisté, že by se k tomu církev vyjádřila. Z tohoto hlediska je mlčení církve pozitivním ukazatelem.

Mariánská zjevení tak mohou dovést hledajícího člověka s pomocí účinné pastorační péče na cestu porozumění a lásky mezi lidmi a nalezení přítomnosti, lásky a moudrosti Boží. A za to je třeba se modlit.

Seznam literatury

Bible

- [1] *Bible – Písmo svaté Starého a Nového zákona*. Ekumenický překlad, 3. podstatně doplněné a přepracované vydání. Praha: Česká katolická charita, 1987. ISBN neuvedeno.
- [2] *Jeruzalémská bible, Písmo svaté vydané jeruzalémskou biblickou školou*. 1. české vydání. Praha: Krystal OP a Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009. ISBN neuvedeno.

Církevní dokumenty

- [1] *Dokumenty II. Vatikánského koncilu*. 2. vydání, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. ISBN 80-7192-438-5.
- [2] *Katechismus katolické církve*. Praha: České katolické nakladatelství Zvon, 1995. ISBN 80-7113-132-6.
- [3] *Redemptoris Mater*. Encyklika Jana Pavla II. o blahoslavené Panně Marii v životě putující církve z 25. března 1987. Praha: České katolické nakladatelství Zvon, 1995. ISBN 80-7113-116-4.

Monografie

- [1] ČEJKA GUSTAV, *Písmo svaté a Maria*. Praha: Česká katolická charita, 1989. ISBN neuvedeno.
- [2] DULLES AVERY a kol. *Systematická teologie 1, Kapitola Víra a zjevení*. Praha: Vyšehrad, 1996. ISBN 80-7021-258-6.
- [3] KUCHAR JIŘÍ, *Zjevení Matky Boží v Turzovce*. Praha: Eminent, 2007. ISBN 978-80-7281-326-1.
- [4] LAURENTIN RENÉ, *Pojednání o Panně Marii*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005. ISBN 80-7192-728-7.
- [5] LÉON-DUFOUR XAVIER a kol. *Slovník biblické teologie*. Řím: Velehrad-křesťanská akademie, 1991. ISBN neuvedeno.

- [6] MERKOVIČOVÁ OLGA a kol. „Drahé děti...“. Bratislava: Juraj Mrocek OFS, 2003. ISBN 80-968887-5-7.
- [7] MINAŘÍK METODĚJ, O. CARM., *Mariánská dogmata*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1991. ISBN 80-85527-00-6.
- [8] MRÁČEK FRANTIŠEK, *Medžugorje I*. Praha: Verité, 1993. ISBN 80-900843-1-1.
- [9] MRÁČEK FRANTIŠEK, *Medžugorje II*. Praha: Verité, 1993. ISBN 80-900843-2-X.
- [10] MÜLLER PAUL-GERHARD, *Malý stuttgarský komentář, Evangelium sv. Lukáše*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998. ISBN 80-7192-261-7.
- [11] *NOVÝ ZÁKON*. Praha: Česká liturgická komise, 1989. ISBN neuvedeno.
- [12] PETRI HEINRICH, BEINERT WOLFGANG: *Učení o Marii*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1996. ISBN neuvedeno.
- [13] PRESS FRANTIŠEK, Maria, Mariánská zjevení a poselství lidem 20. století. Brno: Mariánské nakladatelství, 1995. ISBN 80-901553-5-0.

Ostatní použité zdroje

- [1] DINGIR, časopis o současné náboženské scéně, 3/2008. ISSN 1212-1371.
- [2] KATOLICKÝ TÝDENÍK, list českých a moravských diecézí, 26/2007. ISSN 0862-5557.
- [3] REGINA, časopis pro oživení duchovního života prostřednictvím mariánských zjevení, 2/2001, 6/2001, 6/2002. ISSN neuvedeno.
- [4] TEOLOGICKÉ TEXTY, časopis pro teoretické a praktické otázky teologie, 1/2002. ISSN 0862-6944.
- [5] ZPRÁVY Z MEDŽUGORJE, časopis VERITÉ, 1/2011. ISSN neuvedeno

Bibliografické citace elektronických databází

- [1] Chlumský Jan, *Sv. Maria Panna, Karmelská*. Dostupné na WWW:<<http://catholica.cz/?id=3094>>.
- [2] *Kardinál Schönborn navštívil Medžugorje*, [citace 5. 1. 2010]. Dostupné na WWW:< <http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=12261>> .
- [3] *Ohlédnutí za včerejší mší svatou Jana Pavla II. v Lurdech*, [citace 16. 8. 2004]. Dostupné na WWW: <<http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=2205>>.

[4] *Papež sloužil mši ve francouzských Lurdech*, [citace 14. 9. 2008]. Dostupné na WWW:<<http://zahranicni.ihned.cz/c1-27602070-papez-slouzil-msi-ve-francouzskych-lurdech>>.

[5] *Základní informace o šesti medžugorských vizionářích*, [citace 2011]. Dostupné na WWW: <<http://www.verite.cz/cs/medzugorje/zjeveni-panny-marie/vizionari>>.

Seznam zkratek

kol.	kolektiv
např.	například
NZ	Nový zákon
srov.	srovnej
SZ	Starý zákon
tzv.	takzvaný

Zkratky na citovanou literaturu

- Zkratky Dokumentů II. Vatikánského koncilu jsou převzaty z publikace *Dokumenty II. Vatikánského koncilu, 2. vydání, Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří, 2002, ISBN80-7192-438-5 s. 27.*
- Zkratky knih Písma svatého jsou převzaty z KKC, s. 695 – 696.

KKC *Katechismus katolické církve*, Zvon Praha 1995, ISBN 80-7113-132-6, číslo za zkratkou udává článek.

Abstrakt

Jan Vichr. Zjevení Panny Marie fenomén Medžugorje. České Budějovice 2011. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra systematické teologie. Vedoucí práce František Štěch.

Klíčová slova

Panna Maria, Medžugorje, dogma, zjevení, poselství.

Fenomén mariánských zjevení zejména u vyznavačů soukromých zjevení může vést k nesprávnému výkladu úlohy Marie v dějinách spásy. Touto prací se snažím poukázat, že mariánská zjevení, která probíhají v Medžugorji už třicátý rok mohou dovést hledajícího člověka s pomocí účinné pastorační péče na cestu porozumění a lásky mezi lidmi a nalezení přítomnosti, lásky a moudrosti Boží.

Abstract

Jan Vichr. Apparitions of the Virgin Mary in Medžugorii. Czech Budejovice 2011th Thesis. University of South Bohemia in Czech Budejovice. Faculty of Theology. Department of Systematic Theology. Supervisor František Štěch.

Keywords

Virgin Medžugorje, dogma, revelation, message.

Apparitions of the Virgin Mary the phenomenon of Medjugorje, especially for devotees of private revelation, may lead to misinterpretation of the role of Mary in salvation history. This work is trying to point out that the Marian apparitions that have taken place for thirty years in Medžugorje can lead with help of effective pastoral care a seeking man on the path of understanding and love among people and finding the presence of God's love and wisdom.